

Talousarvio 2025 ja taloussuunnitelma 2025-2027

Kunnanhallitus 28.10.2024 §216

Kunnanvaltuusto 11.11.2024

vesilahti

Sisällysluettelo

1	Kunnanjohtajan katsaus.....	4
2	Kunnan toimintaympäristö	5
2.1	Väestö ja työllisyys	5
3	Kunnan strategia 2022-2025	7
3.1	Strategiset mittarit vuosille 2022-2025.....	8
3.1.1	Huomista kohti rakennettu	8
3.1.2	Yritysten kanssa kasvava	9
3.1.3	Perheiden palveluilla erottuva.....	10
3.1.4	Yleiset mittarit	11
4	Kärkihankkeet strategian toteuttamiseksi.....	12
4.1	Henkilöstöohjelma: Hyvinvoiva henkilöstö - Menestyvä kunta.....	12
4.2	Liikkuva hyvän mielen Vesilahti	13
4.3	Yhteisöllisesti rakentaen.....	14
5	Talousarvion ja taloussuunnitelman lähtökohdat.....	15
5.1	Periaatteet lainsäädännössä	15
5.2	Talousarvion rakenne.....	16
5.3	Yleinen taloudellinen tilanne ja julkisen talouden näkymät	16
5.4	Vesilahden kunnan taloudellinen tilanne.....	18
5.4.1	Kunnan talouden yleiskuva	18
5.4.2	Vuoden 2025 talousarvio.....	19
5.4.3	Keskeisimmät riskit ja riskienhallinta	20
5.4.4	Kunnan henkilöstö	21
6	Talousarvio 2025 ja -suunnitelma 2025–2027	22
6.1	Tuloslaskelmaosa	22
6.2	Talouden tasapainottaminen.....	26
6.3	Ulkoinen tuloslaskelma.....	27
6.4	Sitovuus.....	28
7	Käyttötalousosa vuosille 2025–2027.....	29
7.1	Tarkastuslautakunta.....	29
7.1.1	Tarkastuslautakunta.....	29
7.2	Kunnanhallitus.....	30
7.2.1	Hallintopalvelut	30

7.3	Sivistyslautakunta.....	34
7.3.1	Opetus- ja varhaiskasvatuspalvelut	34
7.3.2	Vapaa-ajan palvelut.....	37
7.4	Tekninen lautakunta	39
7.4.1	Tekniset palvelut.....	39
7.4.2	Vesi- ja viemärilaitos	41
7.5	Rakennus- ja ympäristölautakunta	43
7.5.1	Rakennusvalvonta, yksityistiet ja ympäristönsuojelu	43
8	Investointiosa.....	46
8.1	Investointisuunnitelma.....	46
8.2	Investointien sitovuustasot	49
8.3	Investoinnit 2025, perustelut.....	49
9	Rahoituslaskelma.....	51
10	Talousarvion yhdistelmä	53

1 Kunnanjohtajan katsaus

Vuosi 2025 tulee olemaan muutosten aikaa. Tässä ei kuitenkaan ole mitään uutta. Käytännössä koronasta ja vuodesta 2020 alkaen kunnat ovat olleet jatkuvassa muutoksen tilassa. Pandemian tuomat rajoitukset ja muutokset, SOTE-uudistus, Ukrainan sota, talouden taantuma ja TE-uudistus ovat kaikki muokanneet toimintaympäristöämme. Erityisesti isku on osunut kunnissa talouteen ja kehittämiseen.

Taloudellinen ympäristö on mylläntynyt täysin uusiksi kuntien tehtävien ja yleisen taloustilanteen muututtua useita kertoja. Talouden hallinnasta on tullut toisaalta aiempaa helpompaa, kun sosiaali- ja terveyspalveluiden välillä yllättäneet kuluerät jäivät pois. Samalla kuitenkin käytettävissä olevia keinoja talouden hallintaan on vähemmän. Kun kunnan tehtäväkenttä kapenee, kohdistuu suurin osa budjetista vahvasti lakisääteisiin sivistyspalveluihin, joissa kamppaillaan aina taloudellisen tehokkuuden ja laadukkaan palvelun haastavassa rajapinnassa.

Myös kuntien kehittämistyö on kärsinyt muutoksista ja erityisesti niiden mukanaan tuomasta lisätyöstä. Kun rajalliset resurssit on valjastettu uudistusten valmisteluun ja kriiseistä selviämiseen, ei ole ollut aikaa tai välttämättä edes motivaatiota kehittää. Tähän toivotaan muutosta. Uusi toimintaympäristö vaatii sopeutumista ja kehittymistä. Meillä on oltava riittävästi aikaa, mahdollisuuksia ja rohkeutta kokeilla uutta.

Vuoden 2025 alusta TE-palvelut siirtyvät työllisyysalueiden hoidettavaksi. Vesilahden kannalta toiminnan siirtyminen leveämmille hartioille tuo merkittävästi lisäkustannuksia. Työllisyyden hoito on tärkeä palvelu, mutta muutos osuu nyt taloudellisesti huonoon saumaan, kun kuntatalous on tiukoilla myös meillä. Toiveena on, että uusi toimintamalli nostaa tehokkuutta ja edistää työllisyyttä. Palvelusta maksaa mielellään, jos se tuo säästöjä tai lisätuloja toista kautta. Aika näyttää, kuinka tämä uudistus onnistuu.

Vesilahden kunta on käynnistänyt talouden tasapainotustyön. Kunnan tulevien vuosien ennusteet ovat merkittävästi alijäämisiä, eikä kunnan toiminta voi pitkään olla tappiollista. Alkuvuoden 2025 aikana tuodaan valtuuston päätettäväksi talouden tasapainotusohjelma, jonka tavoitteena on saavuttaa tasapaino vuoden 2027 loppuun mennessä. Tämä vaatii noin 1,0 miljoonan euron pysyviä säästöjä tai tulonlisäyksiä vuoden 2024 tasosta.

Tavoite on kova ja vaatii osin kipeitäkin päätöksiä. En kuitenkaan ole huolissani Vesilahden kunnan tulevaisuudesta. Olemme osa Suomen kehittyvintä ja kasvavaa kaupunkiseutua. Meillä on mahdollisuudet vaikka mihin, kunhan laitamme kuntoon perustukset, joille tulevaisuutta rakennetaan. Uskon, että vuosi 2025 tulee olemaan alku jollekin uudelle. Rohkeasti sitä kohti!

Mikko Latvala
kunnanjohtaja

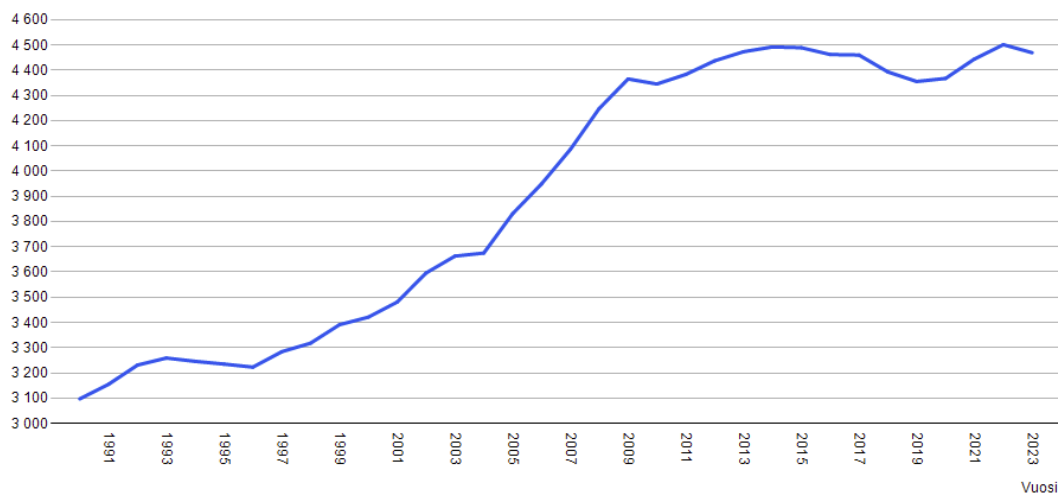
2 Kunnan toimintaympäristö

Vesilahti sijaitsee Pyhäjärven etelä- ja kaakkoisrannalla Pirkanmaan maakunnassa ja kuuluu Tampereen seutukuntaan. Tampereen ja Vesilahden välinen etäisyys linnuntietä mitattuna on 23 kilometriä, autolla matkaa on noin 25 minuuttia. Vesilahden naapurikuntia ovat Akaa, Lempäälä, Nokia, Pirkkala, Sastamala ja Urjala. Vesilahden kunta on perustettu vuonna 1869, mutta asutusta Vesilahdella on ollut jo tuhansia vuosia. Vesilahden pinta-ala on 354 km², josta vettä on peräti 52 km². Rantaviivaa on yhteensä 250 kilometriä. Vesilahden nimikkoeläin on valkohäntäpeura (valkohäntäkauris), joka tuotiin Suomeen ja Laukon kartanon maille vuonna 1934. Nimikkolintu on kurki, joka näkyy myös kunnan vaakunassa. Kurki kuvaa Laukon kartanoa lähes 400 vuotta hallinnutta Kurki-sukua.

Julkiset työvoima- ja yrityspalvelut siirtyvät kuntien järjestämisvastuulle 1.1.2025 alkaen. Vesilahti kuuluu Tampereen seudun työllisyysalueeseen, jonka vastuukunta on Tampereen kaupunki. Vesilahden alueella ympäristöterveydenhuollon viranomaisvalvonnasta, ohjauksesta ja neuvonnasta sekä eläinlääkintähuollosta, eläinsuojelusta ja eläintautien vastustamisesta huolehtii Pirkkalan ympäristöterveydenhuollon valvontayksikkö Pirteva. Vesilahden maaseutuelinkeinoviranomaistehtävät hoidetaan Lempäälässä ja lomituspalvelut Sastamalassa.

2.1 Väestö ja työllisyys

Vesilahden väkiluku ylitti 4 500 asukkaan rajan vuonna 2022; vuoden päättyessä kunnassa oli 4 501 asukasta. Vuonna 2023 väkiluku kuitenkin kääntyi laskuun ja vuoden lopussa kuntalaisia oli 4 469.

Kunnan väkiluku 1990-2023, lähde: Tilastokeskus

Vuoden 2024 aikana väkiluku on palannut positiiviselle uralle ja syyskuun ennakkoväkiluku on 4 510 henkilöä. Kunnan tavoite on, että kunnan väkiluku kasvaa vuosittain noin yhdellä prosentilla eli noin 45 asukkaalla.

Elokuuta 2024 koskevan työllisyyskatsauksen mukaan työttömien työnhakijoiden määrä koko maassa oli 279 592 henkeä, mikä on 30 000 henkilöä enemmän kuin edellisenä vuonna vastaavaan aikaan. Luvut sisältävät lomautettujen määrän. Prosentuaalinen kasvu oli 12,1 prosenttia. Koko maan keskimääräinen työttömyysaste oli 10,4 prosenttia.

Pirkanmaalla työttömien työnhakijoiden määrä oli vuoden 2024 elokuussa 27 328, mikä on 4 700 henkilöä enemmän kuin vuoden 2023 elokuussa. Pirkanmaan työttömyysaste oli 10,6 prosenttia, mikä oli maan yhdeksänneksi alin. Edeltävänä vuonna samaan aikaan Pirkanmaan työttömyysaste oli 8,8 prosenttia ollen maan kuudenneksi alin. Vesilahden työttömyysprosentti oli elokuussa 2024 6,6 prosenttia, mikä on hieman korkeampi kuin edeltävänä vuonna samaan aikaan (elokuu 2023 5,5 prosenttia). Vesilahtea alemmat työttömyysprosentit oli Pirkanmaalla Juupajoella (5,4 prosenttia), Punkalaitumella (5,6 prosenttia) ja Pälkäneellä (5,8 prosenttia).

3 Kunnan strategia 2022-2025

Vuonna 2022 hyväksytyn strategian kautta kunta on pyrkinyt selventämään näkemystään tulevasta toimintaympäristöstä ja muodostanut strategisia hankkeita, joilla halutut tavoitetilat saavutetaan. Vesilahden kunnan strategian löydät täältä: [Vesilahden kunnan strategia 2022 - 2025](#).

Tavoitetilat vuonna 2025

1 Huomista kohti rakennettu

henkilöstö

Osaamisen kehittämisen avulla edistämme hyvinvointia, pysyvyyttä ja aloitteellisuutta.

kohtaaminen

Panostamme laadukkaaseen asiakaspalveluun ja kehitämme jatkuvasti asiakasymmärrystämme.

kehitys

Pohjaamme päätöksemme tietoon, yhteisesti jaettuun tilannekuvaan ja kuntastrategiaan.

viestintä

Viestimme aktiivisesti ja rohkeasti sekä rakennamme vuorovaikutusta aktiivisesti

2 Yritysten kanssa kasvava

ekosysteemit

Tarjoamme yrityksille valmiit sijoittumisalustat ja mahdollisuudet arjen innovaatioihin. Omavaraisesti.

vastuullisuus

Arvostamme toimimista yli oman hyödyn. Jaamme yritysten kanssa arvot ekologisuudesta sekä yhteisön tukemisesta ja takaamme ketterän hallinnon.

verkotot

Olemme tiiviimmin osa Tampereen kaupunkiseutua ja oasallistamme aktiivisesti seudun kehittämiseen. Löydämme yrityksille yhteistyön verkostot.

3 Perheiden palveluilla erottuva

palvelut

Tuemme helposti saavutettavilla ja asiakaslähtöisillä palveluilla perheiden sujuvaa arkea.

digi

Kehitämme sähköisiä palveluita asiakaslähtöisesti vastaamaan toimialojen parhaita käytäntöjä.

perheet

Tunnistamme perheiden tarpeet ja panostamme ennaltaehkäiseviin ratkaisuihin. Tunnettemme perheemme.

3.1 Strategiset mittarit vuosille 2022-2025

3.1.1 Huomista kohti rakennettu

henkilöstö

Osaamisen kehittämisen avulla edistämme hyvinvointia, pysyvyyttä ja aloitteellisuutta.

kehitys

Pohjaamme päätöksemme tietoon, yhteisesti jaettuun tilannekuvaan ja kuntastrategiaan.

kohtaaminen

Panostamme laadukkaaseen asiakaspalveluun ja kehitämme jatkuvasti asiakasymmärrystämme.

viestintä

Viestimme aktiivisesti ja rohkeasti sekä rakennamme vuorovaikutusta aktiivisesti

Tavoite	Mittari	Lähtötaso (2021)	2022	2023	2024	Tavoitetaso (2025)
Tieto kunnan toiminnasta on helposti saatavissa	Kuntalaiskysely, asteikko 1-5	3,11	3,22	3,31		4,0
Asiointi kunnan kanssa on helppoa	Kuntalaiskysely, asteikko 1-5	3,00	3,20	3,27		4,0
Henkilöstön työtyytyväisyyden taso on hyvä tai erinomainen	Henkilöstökysely, asteikko 1-5	3,89	3,87	3,85*		4,0
Vakituisen henkilöstön vaihtuvuus on maltillista	Lähtövaihtuvuusprosentti	12,7	14,7	3,72		5 %
Henkilöstön sairauspoissaolojen määrä pienenee	Sairauspoissaolo -prosentti/vakituisen työntekijä	5,2	4,9	4,6		4,5 %

*mittaustapa muuttunut

3.1.2 Yritysten kanssa kasvava

ekosysteemit

Tarjoamme yrityksille valmiit sijoittumisalustat ja mahdollisuudet arjen innovaatioihin. Oma-varaisesti.

vastuullisuus

Arvostamme toimimista yli oman hyödyn. Jaamme yritysten kanssa arvot ekologisuudesta sekä yhteisön tukemisesta ja takaamme ketterän hallinnon.

verkostot

Olemme tiiviimmin osa Tampereen kaupunkiseutua ja osallistumme aktiivisesti seudun kehittämiseen. Löydämme yrityksille yhteistyön verkostot.

Tavoite	Mittari	Lähtötaso (2021)	2022	2023	2024	Tavoitetaso (2025)
Yritysten kasvun edellytykset parantuvat	Yhteisöveron kasvu (verohallinto)	563 700 €*	597 300 €*	568 061 €		760 000 €
Kunnan yrityskannan kasvun tukeminen	Aktiivisten yritysten lukumäärä kunnassa (lkm)	587**	627**	651		705**
Kunnan työpaikkaomavaraisuus parantuu	Työpaikkaomavaraisuus	41,9	44	ei julkaistu		50

* Vuosien 2021 ja 2022 yhteisöverot ovat muunnettu vastaamaan vuodesta 2023 alkaen kunnille tulevia yhteisöverojen arvioituja jako-osuuksia.

3.1.3 Perheiden palveluilla erottuva

palvelut

Tuemme helposti saavutettavilla ja asiakaslähtöisillä palveluilla perheiden sujuvaa arkea.

digi

Kehitämme sähköisiä palveluita asiakaslähtöisesti vastaamaan toimialojen parhaita käytäntöjä.

perheet

Tunnistamme perheiden tarpeet ja panostamme ennaltaehkäiseviin ratkaisuihin. Tunnetta perheemme.

Tavoite	Mittari	Lähtötaso (2021)	2022	2023	2024	Tavoitetaso (2025)
Vesilahden kuntalaiset arvostavat kuntaa hyvänä asuinpaikkana	Kuntalaiskysely, asteikko 1-5 /perhekoko	1: 4,32 2-3: 3,88 4-5: 4,10 6+: 4,17	1: 3,78 2-3: 4,12 4-5: 4,07 6+: 4,46	1: 4,17 2-3: 4,27 4-5: 4,26 6+: 4,23		1: < 4,0 2-3: < 4,0 4-5: < 4,0 6+: < 4,0
Kuntalaisten hyvinvointi paranee	Hyte-kerroin (0-100 pistettä)	67/100	67/100	79/100		80/100
Laajakaistayhteyksien saatavuus laajenee kunnassa	Kiinteän laajakaistan saatavuus, nopeus yli 100 mb/s (%-osuus kotitalouksista)	16 %	34 %	34 %		50 %

3.1.4 Yleiset mittarit

Tavoite	Mittari	Lähtötaso (2021)	2022	2023	2024	Tavoitetaso (2025)
Verotulojen kasvu jatkuu	Verotulot €/asukas	2 110 €*	2 264 €*	2 238 €		2 500 €
Lainakanta kasvaa mallitillisesti	Lainakanta €/asukas	2 745 €	2 424 €	2 969 €		3 360 €
Investointien omarahoituksen varmistaminen (pitkä aikaväli)	Toiminnan ja investointien rahavirta (5v kertymä)	3 882 t€	3 489 t€	2 433 t€		2 300 t€

*Vuosien 2021 ja 2022 verotulot ovat muunnettu vastaamaan vuodesta 2023 alkaen kunnille tulevia verotulojen arvioituja jako-osuuksia.

4 Kärkihankkeet strategian toteuttamiseksi

Kärkihankkeet varmistavat sen, että Vesilahti saavuttaa määrittelemänsä tavoitetilat (Huomista kohti johdettu, Yritysten kanssa kasvava, Perheiden palveluilla erottuva) viimeistään vuoden 2025 aikana. Kärkihankkeisiin sisältyy toimenpiteitä, joiden tarkempi aikatauluttaminen, toimeenpano ja seuranta on keskeinen osa kunnan johdon ja luottamushenkilöiden työtä. Kärkihankkeiden toteumaa ja onnistumista seurataan puolivuositain ja tilinpäätöksen yhteydessä.

4.1 Henkilöstöohjelma: Hyvinvoiva henkilöstö - Menestyvä kunta

Henkilöstöohjelma on yksi Vesilahden kunnan kärkihankkeista, jonka avulla edistetään strategian toteutumista. Henkilöstöohjelma pyrkii edistämään määriteltyjen strategisten tavoitetilojen (Huomista kohti rakennettu, Yritysten kanssa kasvava ja Perheiden palveluilla erottuva) toteutumista henkilöstön hyvinvoinnin edistämisen ja osaamisen kehittämisen kautta. Henkilöstö on kunnan tärkein voimavara. Laadukkaat palvelut, joilla Vesilahden kunta pystyy kilpailemaan tulevaisuudessa, tuotetaan hyvinvoivalla, osaavalla ja sitoutuneella henkilöstöllä.

Henkilöstöohjelman avulla pyritään saavuttamaan henkilöstöön liittyvien strategisten mittareiden toteutuminen. Tavoitteena on parantaa henkilöstön työtyytyväisyyttä sekä vähentää sairauspoissaoloja ja lähtövaihtuvuutta. Nämä mittarit ja tavoiteltavat tasot on asetettu uuden strategian valmistumisen yhteydessä talousarvioon.

Henkilöstöohjelma Hyvinvoiva henkilöstö - menestyvä Vesilahti on laadittu kevään 2024 aikana ja kunnanhallitus on hyväksynyt sen kokouksessaan 13.5.2024. Henkilöstöohjelmaan on määritelty kolme painopistealuetta, jotka ovat Laadukas johtaminen, Hyvinvoiva henkilöstö ja Houkutteleva työnantaja. Jokaiselle painopistealueelle on määritetty tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit.

Henkilöstöohjelman toteuttamista varten syksyllä 2024 on haettu Työelämän kehittämisraha-hankerahoitusta Kevasta. Toteutuessaan hanke kattaa vuonna 2025 osaltaan henkilöstöohjelman täytäntöönpanon kustannuksia sekä vastaa johtamisen, osaamisen ja työhyvinvoinnin kehittämisen teemoihin. Syksyn 2024 aikana on myös aloitettu Houkutteleva työnantaja -painopistealueen toimeenpano työnantajabrändin kirkastamisen osalta selvittämällä sisäistä työnantajakuva. Hyvinvoiva henkilöstö -painopistealueella käydään syksyn 2024 aikana läpi palkitsemisen keinot ja muodostetaan ohjeistus palkitsemista varten.

Henkilöstölle tarjotaan hyvinvointia edistävää toimintaa muun muassa aloittamalla henkilöstön omat sulkapallovuorot. Laadukas johtaminen -painopistealueella on aloitettu vakanssirekisterin valmistelu. Valmistuessaan rekisteri jäntevöittää henkilöstön määrän ja rekrytointitarpeiden seuraamista.

Kärkihankkeen toteumaa ja onnistumista seurataan puolivuositain ja tilinpäätöksen yhteydessä. Henkilöstöohjelman tavoitteiden toteutuminen esitetään henkilöstöraportissa.

4.2 Liikkuva hyvän mielen Vesilahti

Kunnan perustehtävä on kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen. Kunta haluaa lisätä yksilön ja yhteisöjen mahdollisuuksia edistää omaa ja lähiympäristönsä hyvinvointia. Kunnan hyvinvointisuunnitelmassa on määritelty tavoitteet ja seurattavat indikaattorit kunnassa yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa tehtävälle terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi. Vuoden 2024-2025 kärkihankkeena kunta haluaa edistää liikkumista ja vähentää mielenterveyden pulmia.

Vesilahdessa on keskimääräistä enemmän ylipainoisia kaikissa ikäryhmissä. Liikkumattomuus ja muut huonot elintavat ovat taustatekijöinä useimmissa terveyden ja hyvinvoinnin pulmissa, jonka vuoksi Vesilahden kunta haluaa edistää kuntalaisten fyysisen aktiivisuuden mm. seuraavilla toimenpiteillä:

- Parantamalla liikkumisen olosuhteita ja kannustamalla arkiliikuntaan
- Lisäämällä elintapaohjauksen palveluita kaiken ikäisille kuntalaisille (mm. Move!-testien tulosten ohjaamana)
- Perustamalla kohdennettuja liikuntaryhmiä ja ystäväryhmiä seuratoiminnan ulkopuolella oleville lapsille ja nuorille
- Tutkimalla mahdollisuuksia hyödyntää teknologiaa ja pelillisyyttä liikkumiseen innostamisessa
- Toteuttamalla kampanjoita, tapahtumia ja tempauksia liikkumisen ja yhteisöllisyyden edistämiseksi

Mielenterveyden haasteet ovat lisääntyneet merkittävästi viime vuosina ja Vesilahden kunta haluaa kiinnittää erityistä huomiota lasten ja nuorten hyvää mielenterveyteen. Kunta käynnistää useita toimenpiteitä lasten ja nuorten mielenterveyden tukemiseksi:

- Vahvistetaan peruspalveluiden henkilöstön osaamista tunnistaa ja ennaltaehkäistä mielenterveyden pulmia
- Vahvistetaan yhteisöihin kiinnittymistä ja varmistetaan mielekkäitä harrastusmahdollisuuksia kaikille lapsille ja nuorille
- Vahvistetaan koulu yhteisön vertais- ja ryhmäsuhteita, ehkäistään kiusaamista sekä edistetään kouluviihtyvyyttä ja osallisuutta.
- Palkataan koulunuorisotyöntekijä tukemaan mielenterveyden pulmista kärsiviä nuoria sekä vahvistamaan kiusaamisen ehkäisyä ja siihen puuttumista

- Toteutetaan suunnitelmallista ja aktiivista ehkäisevää päihdetyötä
- Edistetään kuntalaisten osallisuutta, tiedonsaantia ja vaikutusmahdollisuuksia

Kärkihankkeiden toteumaa ja onnistumista seurataan hyvinvointisuunnitelman indikaattoreiden avulla puolivuositain ja tilinpäätöksen yhteydessä.

4.3 Yhteisöllisesti rakentaen

Vuonna 2025 kärkihankkeen tavoitteena on jatkaa naapuriyhteisöjen vahvistamista, lisätä yhteisten tilojen käyttöä ja tehostaa asukkaiden osallistumista päätöksentekoon niillä asemakaava-alueilla, joilla ei ole ollut laatukortteja ohjaamassa alueiden ylläpitoa ja kehitystä. Pilottiprojekti on edennyt ensimmäisten asemakaava-alueiden osalta, ja nyt tavoitteena on laajentaa toimintamallia useammalle alueelle.

Hankkeen tavoitteena on edelleen kuntalaisten yhteisöllisyyden lisääminen. Vuonna 2025 pyritään löytämään alusta/kanava, jolla voidaan kehittää asuinalueiden osallistamista helpommin ja ketterämmin sekä jakaa tietoa helposti kohdennettuna. Tämä alusta helpottaa asukkaiden välistä viestintää, mahdollistaa tiedon jakamisen ja huoltotoimenpiteiden seuraamisen, sekä tukee aktiivista osallistumista asuinalueiden kehittämiseen.

Vuonna 2025 painopisteet:

- **Alustan laajentaminen:** Tavoitteena on ottaa toimintamalli käyttöön uusilla asemakaava-alueilla ja parantaa sen käytettävyyttä kerätyn palautteen pohjalta.
- **Laatukorttien käyttöönotto:** Vuoden 2024 pilotoinnin perusteella luodut laatukortit otetaan käyttöön laajemmin, ja niitä hyödynnetään alueiden ylläpidon ja kehityksen ohjaamisessa etenkin uusien rakentuvien alueiden osalta.
- **Yhteiskäyttötilojen ja -laitteiden hallinnan optimointi:** Vuonna 2025 tavoitteena on laajentaa yhteiskäyttötilojen ja -laitteiden määrittelyä ja toteutusta kaikissa kunnan tiloissa. Alusta mahdollistaa näiden resurssien tehokkaan hallinnan ja käytön seuranta.
- **Osallistuminen päätöksentekoon:** Hankkeen avulla pyritään edistämään entistä laajempaa kuntalaisten osallistumista asuinalueiden päätöksentekoon, ja alustaa kehitetään tukemaan tätä prosessia.
- **Vaikutusten arviointi:** Asukaspalautetta seurataan tiiviisti, ja projektin pitkäaikaisia vaikutuksia, kuten alueiden vetovoimaa ja kiinteistöjen arvojen kehitystä, arvioidaan.

Vuonna 2025 hanke huomioi myös pilotin opit ja pyrkii tekemään alustan käytöstä entistä intuitiivisempaa sekä parantamaan kuntalaisille tarjottavaa asiakaspalvelua. Kunnan kaavoitus- ja maapoliittiseen ohjelmaan vaikuttavat löydökset otetaan entistä vahvemmin huomioon.

Hankkeen edistymistä seurataan puolivuositain ja tilinpäätöksen yhteydessä, jotta voidaan jatkuvasti arvioida sen vaikutuksia ja tehdä tarvittavia muutoksia toimintasuunnitelmiin.

5 Talousarvion ja taloussuunnitelman lähtökohdat

5.1 Periaatteet lainsäädännössä

Kuntalain (410/2015) 13 luvun 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään sekä kunnalle että kuntakonsernille toiminnan ja talouden tavoitteet siten, että talousarvio ja -suunnitelma toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarviossa ja taloussuunnitelmassa valtuusto hyväksyy kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota. Talousarvio ja taloussuunnitelma sitovat toimielimiä ja henkilöstöä ja ovat samalla näiden ohjauksen ja valvonnan välineitä. Talousarvioon tehtävistä muutoksista päättää valtuusto.

Kuntalain talousarvio- ja suunnitelmasäännösten tarkoituksena on varmistaa kunnan tehtävien ja talouden oleminen kestävällä pohjalla ja tasapainossa. Talouden suunnittelun lähtökohtana ovat strategiassa kunnan toiminnalle asetetut pitkän aikavälin tavoitteet, ennakoitujen talouden kehitysnäkymät, arvioitu väestön ja elinkeinojen kehitys sekä toimintaympäristön muutokset. Talousarviossa esitetään tavoitteiden toteutuksen edellyttämät toiminnan ja talouden tavoitteet ja niiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot.

5.2 Talousarvion rakenne

Talousarviossa tulee olla *käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa* sekä *investointi- ja rahoitusosa*.

Käyttötalousosassa määrärahat ja tuloarviot sidotaan tavoitteisiin. Valtuusto osoittaa toimielimelle määrärahan ja asettaa mahdollisen tuloarvion määrätyn tehtävän hoitamiseksi siten, että tehtävälle asetetut tavoitteet toteutuvat. Vesilahden kunnassa on seitsemän valtuustoon nähden sitovaa vastuualuetta: tarkastuslautakunta, hallintopalvelut, opetus- ja varhaiskasvatuspalvelut, vapaa-ajan palvelut, tekniset palvelut, vesi- ja viemärilaitos sekä rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu.

Tuloslaskelmaosa on kunnan kokonaistaloudellinen laskelma, jonka tehtävänä on osoittaa tulo- ja rahoituksen riittävyys palvelujen järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin. Tuloslaskelmaosaan yhdistellään tehtävien toimintatulot ja toimintamenot. Tuloslaskelmaosassa budjetoidaan valtuustoon nähden sitovat tulosvaikutteiset tuloarviot ja määrärahat, joita ei ole budjetoitu tehtäväkohtaisissa käyttötalousosissa ja tulosbudjeteissa. Tuloslaskelmaosan sitovia eriä ovat verotulot, valtionosuudet, rahoitustulot ja -menot, satunnaiset erät ja tilinpäätössiirrot. Mainittujen erien sitovuuteen sovelletaan samoja perusteita kuin käyttötalousosan ja investointiosan tuloarvioissa ja määrärahoissa. Tuloarvioiden alittuminen ja määrärahan ylittyminen on käsiteltävä talousarviomuutoksena valtuustossa.

Rahoituslaskelma osoittaa, miten talousarvio vaikuttaa kunnan maksuvalmiuteen. Rahoitusosa on jaettu kahteen osaan. Ensimmäisessä osassa kuvataan toiminnan ja investointien rahavirtaa. Siitä nähdään, miten vuosikate ja muu tulo- ja rahoitus riittävät investointimenojen kattamiseen. Toisessa osassa arvioidaan rahoituksen rahavirta. Talousarviota laadittaessa tärkeitä eriä ovat antolainauksen ja lainakannan muutokset sekä kassavarojen muutokset.

Investointiosassa esitetään investointeja koskevat tavoitteet, hankkeiden kustannusarviot ja niiden jaksottuminen investointimenoina suunnitteluvuosille sekä investointiin saatavat rahoitusosuudet ja muut tulot.

5.3 Yleinen taloudellinen tilanne ja julkisen talouden näkymät

Suomen talous on kasvanut hieman vuoden 2024 alusta lähtien ja talouden taantumien pohja näyttää olevan ohitettu. Kasvun odotetaan vahvistuvan vuoden loppua kohti. Vuositasolla bruttokansantuotteen odotetaan tänä vuonna supistuvan 0,2 prosenttia, mutta vuonna 2025 bruttokansantuotteen kasvu sopeutuu 1,7 prosenttiin. Maailmankaupan toipuessa myös Suomen vientikysyntä kohentuu. Inflaation hidastuminen ja korkojen aleneminen vahvistaa yksityisen kulutuksen kasvua, vaikka sosiaalietuuksiin kohdistuvat säästöt ja arvonlisäveron korotus hidastavatkin kulutuksen toipumista. Inflaatio hidastuu 1,8 prosenttiin tänä vuonna ja inflaation odotetaan pysyvän jatkossa matalana. Talouden taantumassa rakentaminen on

vähentynyt, mutta korkojen aleneminen auttaa rakennusalan elpymisessä ja piristää asuntomarkkinoita vuonna 2025. Alkuvuoden 2024 aikana työttömien määrä on kasvanut laaja-alaisesti ja työttömyysaste nousee vuoden aikana 8 prosenttiin. Työttömyyden kasvu vaikuttaa pysähtyneen kesällä ja talouden tointuessa myös työllisyys alkaa kasvaa. Työttömyyden ennakoitaan kuitenkin jäävän 7,2 prosenttiin vuonna 2026.

Vuonna 2024 julkisen talouden alijäämä oli 2,9 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen ja vuoden 2024 lähtötilanne oli heikko. Tänä vuonna julkisen talouden alijäämä kasvaa 3,7 prosenttiin suhteessa bruttokansantuotteeseen. Alijäämä alkaa vähitellen supistua talouden elpymisen ja hallituksen toimien myötävaikutuksella ja vuoden 2025 alijäämän ennakoitaan olevan 3,2 prosenttia. Seuraavina vuosina alijäämän vähentyminen jatkuu ja vuonna 2028 alijäämän arvioidaan olevan 2,1 prosenttia. Valtionhallinnon ja paikallishallinnon suuret alijäämät sekä talouden heikko suhdanne kasvattavat velkasuhdetta nopeasti ennustejakson alussa. Tänä vuonna velkasuhde nousee yli 80 prosenttiin suhteessa BKT:hen, josta se kasvaa vähitellen 86 prosenttiin vuonna 2028. Kestävyyssvajeen arvioidaan olevan 2 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen.

Kuntien ja kuntayhtymien vuosikatteet ja tulokset ovat olleet vahvoja koko 2020-luvun. Vuonna 2023 kuntien ja kuntayhtymien yhteenlaskettu tilikauden tulos vahvistui lähes 0,5 miljardilla eurolla 1,75 miljardiin euroon ja vuosikate riitti kattamaan sekä poistot että nettoinvestoinnit. Tuloksen paranemisen taustalla olivat pääosin sote-uudistukseen liittyvät kertaluonteiset erät. Myös kuntakohtaisesti tarkasteluna vuoden 2023 tulokset olivat varsin vahvoja; vahvimmat vuosikatteet ja tulokset olivat suurissa yli 100 000 asukkaan kunnissa ja heikoin tilanne oli pienissä alle 2 000 asukkaan kunnissa. Vuoden 2023 tilinpäätöstietojen perusteella käynnistetään erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettely Kyyjärven ja Lestijärven kunnissa.

Vuonna 2024 kuntatalouden tilanne heikkenee, kun vuoteen 2023 kohdistuneet poikkeukselliset verorahoituserät poistuvat vahvistamasta kuntataloutta. Kuntatalouden toiminnan ja investointien rahavirran arvioidaan heikkenevän vuonna 2024 noin miljardi euroa negatiiviseksi. Erityisesti kasvavat kustannukset, investointipaineet ja sote-uudistukseen liittyvät valtionosuuksien täsmätykset ja takaisinperintä syventävät lähivuosina kuntatalouden tulojen ja menojen epätasapainoa. Hallituksen päätösten nettovaikutus on kokonaisuudessaan kuntataloutta hieman vahvistava. Kuntatalouden toiminnan ja investointien rahavirta uhkaa heikentyä vuosina 2025–2028 noin 1,9–2,1 miljardia euroa negatiiviseksi ja samalla kuntatalouden lainakanta uhkaa nousta 28 miljardiin euroon, kun se vuode 2023 lopussa oli noin 19,9 miljardia euroa. Tulojen ja menojen merkittävä epätasapaino edellyttää palveluiden sopeuttamista käytettävissä oleviin tuloihin.

Kuntatalouden lähivuosien kehitysnäkymät ovat heikentyneet koko maan tasolla ja kuntakokoryhmittäin. Kunnallisveron laskennallinen korotuspaine kasvaa koko maan tasolla ja vuosien 2025–2028 aikana erityisesti pienemmissä kuntakokoryhmissä laskennallinen veroprosentin korotuspaine kasvaa. Varsinkin pienemmissä kuntakokoryhmissä veropohjan rapautuminen voi olla kasvava uhka, jos kehitys jatkuu väestöennusteen mukaisesti. Tarkastelujakson aikana toiminnan ja investointien rahavirta laskee koko maan tasolla ja kaikissa

kuntakokoryhmissä negatiiviseksi. Vuonna 2024 negatiivisen vuosikatteen kuntia on arvon mukaan 16, mikä on yksi enemmän kuin edellisenä vuonna. Negatiivisen vuosikatteen kuntien lukumäärä kasvaa tarkastelukauden 2025-2028 loppua kohden; suurin osa negatiivisen vuosikatteen kunnista on alle 10 000 asukkaan kuntia, mutta kauden lopussa mukana on myös yksi yli 100 000 asukkaan kaupunki.

Valtion vuoden 2025 talousarvioesitys sisältää kuntatalouteen vaikuttavia toimenpiteitä, joista useimpien nettovaikutus kuntatalouteen on lähellä neutraalia tai hieman vahvistava. Valtion toimenpiteiden yhteisvaikutusten arvioidaan vahvistavan kuntataloutta kokonaisuudessaan noin 270 miljoonalla euroa suhteessa edellisen vuoden talousarvioon. Vuonna 2025 valtio osoittaa kuntien valtionapuihin noin 5,6 miljardia euroa. Tästä summasta on noin 4,7 miljardia euroa laskennallisia valtionosuuksia, noin 0,5 miljardia euroa kuntien verotulomenetysten korvauksia ja loput 0,4 miljardia euroa muita valtionapuja. Laskennalliset valtionosuudet kasvavat edeltävään vuoteen nähden noin 970 miljoonaa euroa ja valtionavustukset kunnille alenevat muun muassa valtiontalouden säästöjen seurauksena noin 230 miljoonalla eurolla. Kunnan peruspalvelujen valtionosuus on vuonna 2025 noin 3,4 miljardia euroa. Valtionosuus kasvaa vuoden 2024 varsinaiseen talousarvioon verrattuna noin 875 miljoonalla eurolla pääosin vuoden 2025 alussa voimaan tulevan TE-uudistuksen ja kotoutumislain kokonaisuudistuksen seurauksena.

Lähteet:

Valtiovarainministeriö (2024) Taloudellinen katsaus. Syksy 2024. Valtiovarainministeriön julkaisuja – 2024:43. Saatavissa

https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/165826/VM_2024_43.pdf?sequence=1&isAllowed=y Viitattu 26.9.2024.

Valtiovarainministeriö (2024) Kuntatalousohjelma vuodelle 2025. Syksy 2024. Valtiovarainministeriön julkaisuja – 2024:46. Saatavissa

https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/165824/VM_2024_46.pdf?sequence=7&isAllowed=y Viitattu 26.9.2024.

5.4 Vesilahden kunnan taloudellinen tilanne

5.4.1 Kunnan talouden yleiskuva

Vesilahden kunnalla on takanaan useita hyviä vuosia. Viimeisin alijäämäinen tilinpäätös on vuodelta 2018, jolloin tilikauden alijäämä oli -1 630 991 euroa ja taseen mukainen edellisten tilikausien ylijäämä 655 251 euroa. Vuosien 2019 – 2023 tilinpäätökset olivat ylijäämäisiä vaihdellen 14 101 euron ja 1 604 444 euron välillä. Vuoden 2023 lopussa kunnan taseen mukainen ylijäämä oli 4 671 945 euroa. Kunnassa on toteutettu vuosina 2020-2022 tasapainotusohjelma, minkä lisäksi vuoden 2022 talousarviossa päätettiin tasapainotusohjelmasta, jonka toimenpiteistä pääosa ajoittui vuoteen 2023.

Kunnanvaltuusto on vahvistanut 11.12.2023 §44 talousarvion vuodelle 2024. Talousarvion mukainen alijäämä on -236 435 euroa. Syyskuussa 2024 on tehty yksi talousarviomuutos, jolla

alennettiin valtionosuuksien määrää 177 210 eurolla ja muutetun talousarvion mukainen alijäämä on -413 645 euroa. Lokakuussa 2024 arvio vuoden 2024 alijäämästä on -400 000 euron ja -600 000 euron välillä. Arvio tarkentuu vuoden edetessä ja valtuustolle esitetään tarvittaessa talousarviomuutoksia.

Talousarvion 2025 laadintaa aloitettaessa on todettu, että talousarvio- ja suunnitelmavuodet 2025-2027 tulevat olemaan alijäämäisiä ja vaaditaan tasapainoitustoimenpiteitä, jotta talous saadaan ylijäämäiseksi suunnitelmakauden aikana. Kunnan taloutta haastaa yleinen kustannuskehitys, minkä lisäksi kunnan kustannuksia kasvattaa 1.1.2025 tapahtuva TE-uudistus, jossa kunnille siirtyy vastuu työllisyyspalveluiden järjestämisestä ja samalla kuntien vastuu työttömyysetuuksien rahoittamisesta kasvaa. Samaan aikaan kunnan kokoon nähden korkea investointitaso (tp 2023: 4,4 miljoonaa euroa; mta 2024: 4,2 miljoonaa euroa; ta 2025: 3,6 miljoonaa euroa; ts 2026: 3,2 miljoonaa euroa; ts 2027: 4,3 miljoonaa euroa) nostaa poistojen kokonaismäärää, minkä lisäksi myös lainatarve nousee, kun tulorahoitus ei riitä kattamaan investointeja ja lainojen lyhennyksiä. Lainatarpeen kasvu johtaa korkokustannusten kasvuun.

Asukaskohtainen lainamäärä on kuntien lainamäärää kuvaava tunnusluku ja tilinpäätöksessä 2023 se oli 2 969 euroa/asukas. Vuonna 2024 nostetun lainan myötä kunnan asukaskohtainen lainamäärä kasvaa ja arvio tilikauden lopun tilanteesta on 3 319 euroa/asukas. Talousarvio- ja suunnitelmavuosien aikana kunnan lainakannan kasvu jatkuu ja luku on vuoden 2025 lopussa 3 696 euroa/asukas, vuoden 2026 lopussa 4 169 euroa/asukas ja vuoden 2027 lopussa 4 669 euroa/asukas. Lainojen kokonaismäärä nousee vuoden 2023 13,3 miljoonasta eurosta vuoden 2027 21,6 miljoonaan euroon.

5.4.2 Vuoden 2025 talousarvio

Vesilahden kunnanhallitus antoi 12.8.2024 §154 talousarviokehityksen vuodelle 2025. Päätöksen mukaan talousarviokehitys 2025 tulee laatia siten, että talousarvion 2025 alijäämä on enintään -700 000 euroa. Talous pysyy alijäämäisenä myös suunnitelmavuosien 2026-2027 ajan, minkä vuoksi kunnanhallitus on päättänyt 2.9.2024 §172 käynnistää talouden tasapainotuksen ja nimennyt valmistelua varten työryhmän. Valmis tasapainotusohjelma pyritään tuomaan päätöksentekoon alkuvuoden 2025 aikana.

Talousarvio 2025 on laadittu kunnanhallituksen päätöksen mukaisesti. Kunnan tuloslaskelman välituloksena esitettävä toimintakate ilmoittaa, miten paljon käyttötalouden kuluista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla. Talousarvion mukainen toimintakate on -14 107 689 euroa, mikä on 1 002 668 euroa (8 prosenttia) alempi kuin vuoden 2024 muutetun talousarvion toimintakate. Vuosikatteella tarkoitetaan sitä tulorahoitusta, joka jää juoksevien menojen jälkeen käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainojen lyhennyksiin. Vesilahden vuosikate ei riitä suunnitelmakaudella kattamaan kunnan investointeja ja lainojen lyhennyksiä. Vuoden 2025 talousarvion mukainen vuosikate on 914 548 euroa, mikä on 260 224 euroa alempi (32 prosenttia) kuin vuoden 2024 muutetun talousarvion mukainen vuosikate.

Talousarvion mukainen alijäämä on -700 000 euroa ja alijäämä on näin ollen 286 355 euroa suurempi kuin vuoden 2024 muutetussa talousarviossa.

Kunnanhallitukselle esitetään 28.10.2024 seuraavia vuoden 2025 veroprosentteja, joiden mukaisesti talousarvion 2025 verotulot on budjetoitu:

Tulo- ja kiinteistöveroprosentit	Vuosi 2025
Tuloveroprosentti	9,30 %
Kiinteistöveroprosentit	
Rakennusten yleinen kiinteistöveroprosentti	1,25 %
Maapohjan yleinen kiinteistöveroprosentti	1,30 %
Vakituisen asunnon kiinteistöveroprosentti	0,55 %
Muiden asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti	1,40 %
Yleishyödyllisen yhteisön kiinteistöveroprosentti	0,00 %
Rakentamattoman rakennuspaikan kiinteistöveroprosentti	3,00 %

Tulo- ja kiinteistöveroprosentit vuodelle 2025

5.4.3 Keskeisimmät riskit ja riskienhallinta

Julkisomisteisten sidosyksikköyhtiöiden eli inhouse-yhtiöiden käyttö on yleistynyt kunnissa., Pääministeri Petteri Orpon hallituksen 20.6.2023 päivätyssä hallitusohjelmassa on määritetty, että sidosyksikön omistukselle asetetaan yleisen edun huomioon ottava vähimmäisomistusprosentti (10 prosenttia). Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että kunnan on omistettava vähintään 10 prosenttia yhtiön osakkeista, jotta yhtiö katsotaan kunnan sidosyksiköksi ja siltä voidaan tehdä sidosyksikköhankintoja. Vesilahden kunnan talous- ja palkkahallinnon palvelut tuotetaan Monetra Pirkanmaa Oy:ssä ja ruokatuotteet ja -tarvikkeet hankitaan Pirkanmaan Voimia Oy:ltä. Lisäksi kunta on tehnyt hankintoja Kuntien Tiera Oy:n kautta. Kunnalla ei ole missään edellä mainituista yhtiöistä vähintään 10 prosentin omistusta, minkä vuoksi sidosyksikköhankintoja hallitusohjelman mukaisen lainsäädännön tullessa voimaan enää tehdä em. tahoilta.

Sote-uudistuksen yhteydessä kuntien omistuksessa olleet sote-kiinteistöt jäivät kuntien omistukseen ja hyvinvointialueet tulivat niihin vuokralle. Kunta on solminut sote-kiinteistöjä koskevan vuokrasopimuksen Pirkanmaan hyvinvointialueen kanssa. Nykyisen sopimuksen mukainen vuokrataso on voimassa vuoden 2025 loppuun ja vuodelle 2026 on vuokrausoptio, mutta vuokrataso on vielä vahvistamatta. Sote-kiinteistöjä koskee yhtiöttämisvelvollisuus, minkä vuoksi sote-kiinteistöt tulee yhtiöttää. Hyvinvointialueen palveluverkkoratkaisut vaikuttavat siihen, saadaanko kiinteistöt jatkossa vuokrattua hyvinvointialueelle.

1.1.2025 tapahtuvassa TE-uudistuksessa kunnille siirtyy vastuu työllisyyspalveluiden järjestämisestä ja samalla kuntien vastuu työttömyysetuuksien rahoittamisesta kasvaa. Vesilahti kuuluu Tampereen seudun työllisyysalueeseen ja Vesilahti on työllisyysalueella suhteellisesti uudistuksen suurin häviäjä. Uudistuksesta aiheutuvia kustannuksia ei saada katettua valtionosuuksien kasvulla, vaan osa kustannuksista jää katettavaksi kunnan muulla rahoituksella. Kunnan kannalta on riski, että työllisyysalueen kustannukset nousevat seuraavina vuosina ja näin myös kunnan maksuosuus kasvaa.

Edellä kuvattujen tunnistettujen riskien lisäksi on huomioitava, että valtiotason ja lainsäätäjän ratkaisulla ylipäättään on merkittäviä vaikutuksia kuntien toimintaympäristöön ja talouteen. Peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmää ollaan uudistamassa ja uuden järjestelmän on tarkoitus tulla voimaan vuoden 2027 alusta. Ennakoarvio on, että uudistus ei tule merkittävästi vaikuttamaan Vesilahden valtionosuuksiin, mutta tieto tarkentuu uudistustyön edetessä. Kuntiin vaikuttavat myös talouden suhdanteet, valtakunnallinen syntyvyyden lasku, väestön keskittyminen ja muut yleiset trendit. Vesilahden sijainti Tampereen seutukunnassa on hyvä, mutta kunnan pitää silti huolehtia houkuttelevuudestaan asuinpaikkana niin uusille kuin jo kunnassa asuvillekin asukkaille.

5.4.4 Kunnan henkilöstö

Kunnan henkilöstö jakautuu seuraavasti:

Henkilöstön määrä	TP 2023	TOT. 1-9/2024	TA 2025
Hallintopalvelut	12	13	11
Tekniset palvelut	32	30	28
Opetus- ja varhaiskasvatuspalvelut	151	149	147
Vapaa-ajan palvelut	9	12	10
Rakennusvalvonta, yksityistiet ja ympäristönsuojelu	3	3	3
Yhteensä	207	207	199

TP 2023 -luku on henkilöstön määrä 31.12.2023, ajanjakson 1-9/2024 luku on henkilöstön määrä 30.9.2024. TA 2025 -luku on arvio henkilöstön määrästä 31.12.2025. Tietyltä ajankohdalta esitetty luku kuvaa kyseisen ajankohdan luvun ja henkilöstön määrä vaihtelee vuoden aikana mm. sijaisten lukumäärän vaihtelun vuoksi.

6 Talousarvio 2025 ja -suunnitelma 2025-2027

6.1 Tuloslaskelmaosa

(ulk + sis)	TP 2023	MTA 2024*	TA 2025	muutos	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	5 173 865	5 342 813	5 659 757	6 %	4 706 201	4 774 163
Myyntituotot	1 857 788	1 671 030	1 744 726	4 %	1 863 379	1 923 205
Maksutuotot	395 258	478 364	414 500	-13 %	414 500	414 500
Tuet ja avustukset	305 557	272 999	253 149	-7 %	245 013	253 149
Muut toimintatuotot	2 615 261	2 920 420	3 247 382	11 %	2 183 309	2 183 309
Toimintakulut	-18 197 802	-18 447 834	-19 767 446	-7 %	-19 876 278	-20 264 802
Henkilöstökulut	-9 799 838	-10 068 058	-10 694 147	-6 %	-10 889 778	-11 105 618
Palvelujen ostot	-4 999 273	-4 941 961	-5 567 434	-13 %	-5 603 961	-5 719 037
Aineet, tarvikkeet ja	-1 055 117	-1 086 780	-1 087 860	0 %	-926 415	-945 141
Avustukset	-464 445	-472 000	-512 000	-8 %	-512 000	-512 000
Muut toimintakulut	-1 879 129	-1 879 035	-1 906 004	-1 %	-1 944 124	-1 983 007
Toimintakate	-13 023 938	-13 105 021	-14 107 689	-8 %	-15 170 077	-15 490 639
Verotulot	12 005 203	11 476 538	12 165 540	6 %	12 967 260	13 519 080
Valtionosuudet	2 964 876	2 965 287	3 155 697	6 %	3 155 697	3 155 697
Rahoitustuotot ja -kulut	-9 035	-162 032	-299 000	-85 %	-399 000	-490 000
Korkotuotot	13 433	100	0	-100 %	0	0
Muut rahoitustuotot	81 356	160 316	159 000	-44 %	191 000	220 000
Korkokulut	-140 185	-318 948	-378 000	-19 %	-490 000	-600 000
Muut rahoituskulut	36 362	-3 500	-80 000	-186 %	-100 000	-110 000
Vuosikate	1 937 107	1 174 772	914 548	-22 %	553 880	694 138
Poistot ja arvonalentumiset	-1 389 004	-1 588 417	-1 614 548	-2 %	-1 400 965	-1 470 965
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 389 004	-1 588 417	-1 614 548	-2 %	-1 400 965	-1 470 965
Tilikauden tulos	548 103	-413 645	-700 000	-69 %	-847 085	-776 827
Tilik. yli-/alijäämä	548 103	-413 645	-700 000	-69 %	-847 085	-776 827

Tunnusluvut	TP 2023	MTA 2024*	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot/ toimintakulut %	15,0 %	15,5 %	16,2 %	10,2 %	10,0 %
Vuosikate/poistot %	139,5 %	74,0 %	56,6 %	39,5 %	47,2 %
Vuosikate euroa/asukas	433	261	201	121	150
Asukasluku 31.12.	4 470	4 500	4 545	4 590	4 635

*MTA 2024 -sarakkeen luvuissa on huomioitu kunnanvaltuuston 11.12.2023 §44 hyväksymä talousarvio ja kunnanvaltuuston 16.9.2024 §38 hyväksymä valtionosuuksia koskeva talousarviomuutos.

Talousarvion laadintasäädösten mukaan talousarvion käyttötalousosa sisältää sekä ulkoiset että sisäiset menot ja tulot. Vuoden 2025 määrärahat ovat valtuustoon nähden sitovia ja taloussuunnitelmavuosien 2026 ja 2027 luvut ovat toiminnan kehittämistä ohjaavia.

Kunnan sisäisen laskutuksen erät muodostuvat ateria-, siivous-, ja kuljetuspalveluista sekä kiinteistöjen pääoma- ja tilavuokrasta. Sisäinen laskutus perustuu palvelun tai kiinteistön käyttöön.

Toimintatuotot

Kunnan talousarvion toimintatuotot 2025 ovat 316 944 euroa eli 6 prosenttia korkeammat kuin vuoden 2024 talousarvion toimintatuotot. Tuottojen kasvu tapahtuu ulkoisissa toimintatuotoissa, kun sisäisten tuottojen määrässä ei tapahdu muutosta.

Toimintatuotot koostuvat mm. vesi- ja viemäriverkoston liittymismaksuista, varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista, odotettavissa olevista tonttien myyntivoitoista sekä vesi- ja viemäriverkoston, tonttien ja rakennusten vuokratuotoista. Lisäksi toimintatuottoihin kuuluvat kunnan tukipalveluiden myyntituotot sekä sisäiset hoito- ja pääomavuokrat. Vuoden 2024 talousarvioon nähden laskua tapahtuu varhaiskasvatuksen asiakasmaksuissa, joka kuuluu maksutuottoihin, kun taas muihin toimintatuottoihin kuuluvien tonttien myyntivoittojen sekä vesi- ja viemärilaitoksen tuottojen odotetaan kasvavan.

Suunnitelmavuosina 2026-2027 tonttien myyntivoittojen odotetaan toteutuvan vuotta 2025 alemmalla tasolla, minkä vuoksi suunnitelmavuosien tuottojen määrä on talousarviovuoden tuottoja alempi. Lisäksi vuosien 2026-2027 tuotoista on poistettu hyvinvointialueen vuokraamien tilojen vuokratuotot kiinteistöjä koskevan yhtiöittämisveloitteen vuoksi.

Toimintakulut

Kunnan talousarvion toimintakulut 2025 ovat 1 319 612 euroa eli 7 prosenttia korkeammat kuin vuoden 2025 talousarvion toimintakulut. Kulujen kasvu tapahtuu ulkoisissa toimintakuluissa. Sisäisten kulujen määrässä ei tapahdu muutosta.

Vuodelle 2025 on varattu *henkilöstökuluihin* 626 089 euroa (6 prosenttia) enemmän kuin vuoden 2024 talousarviossa. Palkankorotuksiin on varattu 3 prosentin korotusvaraus, minkä lisäksi opetus- ja varhaiskasvatuspalveluiden sijaiskustannuksia on korotettu vastaamaan vuonna 2024 toteutunutta tasoa.

Palveluiden ostot nousevat 625 473 euroa eli 13 prosenttia vuoden 2024 talousarvioon nähden. Palveluiden ostoja nostaa 1.1.2025 tapahtuvan TE-uudistuksen maksuosuus, minkä lisäksi joukkoliikennekustannukset nousevat vuoden 2024 talousarvioon nähden. Lisäksi esimerkiksi ympäristöterveydenhuollossa, työterveyskuluissa ja seudun ICT-kustannuksissa tapahtuu nousua.

Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden ostot pysyvät vuoden 2024 kustannusten tasolla.

Kunnan *avustusten* määrä on 40 000 euroa eli 8 prosenttia korkeampi kuin vuoden 2024 talousarviossa. Kunnan maksuvastuu työttömyyskustannuksista kasvaa, mikä nostaa avustusten määrää. Muilta osin avustusten määrä laskee.

Muut toimintakulut nousevat 26 969 euroa eli prosentin vuoden 2024 talousarvioon nähden.

Suunnitelmavuosille 2026-2027 on varattu 2 prosentin korotusvaraus henkilöstökuluihin, palvelujen ostoihin, muihin toimintakuluihin sekä aineisiin, tarvikkeisiin ja tavarihin. Hyvinvointialueelle vuokrattujen kiinteistöjen yhtiöittämisvelvoite on huomioitu kiinteistöjen toimintakuluissa.

TOIMINTAKATE heikkenee vuoden 2023 tilinpäätökseen nähden 1,1 miljoonalla eurolla ja vuoden 2024 muutettuun talousarvioon nähden 1,0 miljoonalla eurolla.

Verotulot

Verotulojen budjetoinnissa hyödynnetään Kuntaliiton tuottamaa veroennustekehikkoa ja verotuloarviossa on huomioitu kunnan kasvustrategian vaikutus verotulojen kertymiseen. Talousarvion verotulot on laskettu kunnanhallitukselle 28.10.2024 esitettävillä veroprosenteilla.

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Tuloveroprosentti	9,36	9,30	9,30	9,30	9,30
Kunnan tulovero	9 840 705	9 529 728	10 160 220	10 934 400	11 466 840
Osuus yhteisöveron tuotosta	568 061	486 864	489 600	517 140	536 520

Tulovero ja osuus yhteisöveron tuotosta 2023-2027

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Vakituiset asuinrakennukset	0,55 %	0,55 %	0,55 %	0,55 %	0,55 %
Muu kuin vakituinen asuinrakennus	1,40 %	1,40 %	1,40 %	1,40 %	1,40 %
Yleinen kiinteistöveroprosentti	1,25 %	1,25 %	1,25 %	1,25 %	1,25 %
Rakentamaton rakennuspaikka	2,00 %	3,00 %	3,00 %	3,00 %	3,00 %
Yleishyödyllisen yhteisön kiinteistöveroprosentti	1,25 %	1,25 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
Kiinteistövero	1 431 697	1 459 946	1 515 720	1 515 720	1 515 720

Kiinteistövero 2023 - 2027

Valtionosuudet

Kunnan valtionosuus koostuu kahdesta osasta, kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta (VM) ja opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuusrahoituksesta (OKM).

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus kattaa varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen, kirjastojen, yleisen kulttuuritoimen ja taiteen perusopetuksen tehtäväalueet. Peruspalvelujen valtionosuus on laskennallinen, ja se perustuu kunnan asukkaisen palvelutarpeeseen ja olosuhdetekijöihin. Kunnalle myönnetyn valtionosuuden suuruuteen ei vaikuta se, miten kunta palvelutoimintansa järjestää ja miten paljon rahaa se niihin käyttää. Kunnan peruspalvelujen valtionosuusprosentti kuvaa valtion ja kuntien välistä kustannusten jakoa valtakunnallisesti. Ennakkotiedon mukaan kuntien peruspalvelujen valtionosuusprosentti vuonna 2025 on 25,02 %, kun vuonna 2024 se on 21,92 %. Valtionosuusprosentin nousu johtuu kunnille siirtyvistä TE-tehtävistä ja niiden valtionosuusrahoituksesta.

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoitusjärjestelmä toimii osana kuntien valtionosuusjärjestelmää. Järjestelmällä rahoitetaan koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaa, osaa esi- ja perusopetuksesta, lukiokoulutusta, ammatillista koulutusta ja kansanopistoissa, kansalaisopistoissa, kesäyliopistoissa, liikunnan koulutuskeskuksissa sekä opintokeskuksissa järjestettyä vapaan sivistystyön koulutusta. Lisäksi järjestelmä kattaa opetustuntimäärän perusteella rahoitettavan taiteen perusopetuksen, kuntien liikuntatoimen ja nuorisotyön sekä museoiden, teattereiden ja orkestereiden toiminnan.

Valtionosuuksien yhteydessä maksetaan kunnille ja muille opetuksen järjestäjille kotikuntakorvauksia. Opetuksen järjestäjä on oikeutettu kotikuntakorvaukseen oppilaan suorittaessa oppivelvollisuuttaan muussa kuin oman kotikuntansa esi- tai perusopetuksessa. Kotikuntakorvaus perustuu kunnan esi- ja perusopetuksen laskennallisiin kustannuksiin ja sen määrä on eri 6-, 7-, 12- ja 13-15 -vuotiaille. Kotikuntakorvaukset kirjataan toimintatuottoihin ja -kuluihin, eivätkä ne sisälly valtionosuuksiin, vaikka ne maksetaan valtionosuuksien yhteydessä.

Talousarvion laadinnassa on käytetty elokuussa 2024 julkaistuja ennakkollisia vuoden 2025 valtionosuuslaskelmia. Suunnitelmavuosien valtionosuudet ovat tuloslaskelmassa vuoden 2024 tasolla. Valtiovarainministeriön syyskuussa 2024 julkaiseman painelaskelman mukaan vuosien 2026-2027 valtionosuudet voivat kuitenkin jäädä hieman alle vuoden 2025 valtionosuuden alle.

Rahoitustuotoihin ja -kuluihin on huomioitu kunnan ottolainojen ja koronvaihtosopimuksen korkovaikutukset.

VUOSIKATE heikkenee vuoden 2023 tilinpäätökseen nähden 1,0 miljoonalla eurolla ja vuoden 2024 muutettuun talousarvioon nähden 260 tuhannella eurolla.

Suunnitelman mukaisissa poistoissa noudatetaan kunnanvaltuuston päätöksen 29.10.2012 §64 mukaista poistosuunnitelmaa hyödykkeissä, jotka ovat valmistuneet 31.12.2024 mennessä. Niiden hyödykkeiden osalta, jotka ovat valmistuneet 1.1.2025 ajankohdan jäkeen, noudatetaan kunnanvaltuuston 21.10.2024 §47 hyväksymää poistosuunnitelmaa. Suunnitelmapoistoja ja arvonalentumisia ei budjetoida määrärahoina, vaan niiden sitovuus määritellään valtuuston erikseen hyväksymässä poistosuunnitelmassa.

Vuosien 2025-2027 vuosikate ei riitä kattamaan poistoja.

6.2 Talouden tasapainottaminen

Kuntalain (410/2015) 110 §:ssä on säädetty, että taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Taloussuunnitelman tasapainossa voidaan ottaa huomioon talousarvion laadintavuoden taseeseen kertyväksi arvioitu ylijäämä. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien.

Kunnan vuoden 2024 muutettu talousarvio on alijäämäinen; samoin suunnitelmakauden 2025-2027 tuloslaskelmat ovat alijäämäisiä. Vesilahden kunnanhallitus on päättänyt 2.9.2024 §172 käynnistää talouden tasapainotuksen ja tasapainotuksen tueksi on nimetty tasapainotusryhmä. Tasapainotuksen tavoitteena on saada käännettyä talous suunnitelmakauden aikana ylijäämäiseksi. Valmis tasapainotusohjelma pyritään tuomaan päätöksentekoon alkuvuoden 2025 aikana.

6.3 Ulkoinen tuloslaskelma

(ulk)	TP 2023	MTA 2024*	TA 2025	muutos	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	2 300 971	2 403 256	2 727 116	13 %	1 714 907	1 723 043
Myyntituotot	501 096	282 311	381 821	35 %	441 821	441 821
Maksutuotot	395 258	478 364	414 500	-13 %	414 500	414 500
Tuet ja avustukset	305 557	272 999	253 149	-7 %	245 013	253 149
Muut toimintatuotot	1 099 060	1 369 582	1 677 646	22 %	613 573	613 573
Toimintakulut	-15 324 909	-15 508 277	-16 834 805	-9 %	-16 884 984	-17 213 682
Henkilöstökulut	-9 799 837	-10 068 058	-10 694 147	-6 %	-10 889 778	-11 105 618
Palvelujen ostot	-3 647 068	-3 553 242	-4 204 529	-18 %	-4 213 798	-4 301 070
Aineet, tarvikkeet ja	-1 050 631	-1 086 780	-1 087 860	0 %	-926 415	-945 141
Avustukset	-454 682	-472 000	-512 000	-8 %	-512 000	-512 000
Muut toimintakulut	-372 691	-328 197	-336 268	-2 %	-342 993	-349 853
Toimintakate	-13 203 938	-15 508 277	-14 107 689	-8 %	-15 170 077	-17 213 682
Verotulot	12 005 203	11 476 538	12 165 540	6 %	12 967 260	13 519 080
Valtionosuudet	2 964 876	2 965 287	3 155 697	6 %	3 155 697	3 155 697
Rahoitustuotot ja -kulut	-9 035	-162 032	-299 000	-85 %	-399 000	-490 000
Korkotuotot	13 433	100	0	-100 %	0	0
Muut rahoitustuotot	81 356	160 316	159 000	-44 %	191 000	220 000
Korkokulut	-140 185	-318 948	-378 000	-19 %	-490 000	-600 000
Muut rahoituskulut	36 362	-3 500	-80 000	-186 %	-100 000	-110 000
Vuosikate	1 937 107	1 174 772	914 548	-22 %	553 880	694 138
Poistot ja arvonalentumiset	-1 389 004	-1 588 417	-1 614 548	-2 %	-1 400 965	-1 470 965
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 389 004	-1 588 417	-1 614 548	-2 %	-1 400 965	-1 470 965
Tilikauden tulos	548 103	-413 645	-700 000	-69%	-847 085	-776 827
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	548 103	-413 645	-700 000	-69 %	-847 085	-776 827

6.4 Sitovuus

Tuloslaskelmaosan sitovia eriä ovat verotulot, valtionosuudet, rahoitustuotot ja -kulut, satunnaiset erät sekä tilinpäätössiirrot.

Tuloslaskelmaosa	TA 2025
Verotulot	12 165 540
Valtionosuudet	3 155 697
Rahoitustuotot ja -kulut	-299 000
Satunnaiset erät	0
Tilinpäätössiirrot	0

7 Käyttötalousosa vuosille 2025–2027

Käyttötalous ja toiminnan tavoitteet esitetään vastuualueittain. **Valtuustoon nähden sitova taso vastuualueilla on tuottojen ja kulujen erotus eli netto paitsi vesi- ja viemärlaitoksessa, jossa sitova taso on tilikauden tulos.** Käyttötalousosassa valtuusto asettaa vastuualuekohtaiset tavoitteet ja osoittaa tavoitteiden toteuttamiseksi nettomääräiset määrärahat tehtävien hoitamiseen.

Vastuualueella erikseen sitovaksi merkittyä määrärahaa ei voi käyttää muuhun kuin valtuuston hyväksymään tarkoitukseen.

7.1 Tarkastuslautakunta

7.1.1 Tarkastuslautakunta

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Muutos%	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-22 731	-19 270	-19 512	-1 %	-19 826	-20 147
Toimintakate yhteensä	-22 731	-19 270	-19 512	-1 %	-19 826	-20 147

Vastuuhenkilö: -

Vastuualueen toiminta:

Kunnan hallinnon ja talouden arvioinnista ja tarkastuksesta vastaavat tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on kuntalain 121 §:n mukaan arvioida, ovatko kunnan talousarviossa asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet. Tarkastuslautakunnan tehtäviin kuuluu myös kunnan toiminnan tuloksellisuuden ja tarkoituksenmukaisuuden arviointi. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on myös valvoa kuntalain 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi.

7.2 Kunnanhallitus

7.2.1 Hallintopalvelut

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Muutos%	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	368 448	287 823	469 628	63 %	341 492	349 628
Toimintakulut	-2 571 678	-2 515 214	-3 283 022	-31 %	-3 325 682	-3 393 712
Toimintakate yhteensä	-2 230 230	-2 227 391	-2 813 394	-26 %	-2 984 190	-3 044 084

Vastuuhenkilö: Hallintojohtaja

Vastuualueen toiminta

Hallintopalvelut muodostuu seuraavista tehtäväalueista: demokratia (vaalit), strateginen johto, yleishallinto, talouspalvelut, elinvoima- ja maaseutupalvelut sekä kaavoitus. Keskusvaalilautakunta vastaa vaalien järjestämisestä.

Strategisessa johdossa valtuusto on kunnan ylin päättävä elin, joka vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta. Kunnanhallitus johtaa kunnan toimintaa, hallintoa ja taloutta. Kunnanhallitus vastaa kunnan toiminnan yhteensovittamisesta ja omistajaohjauksesta sekä kunnan henkilöstöpolitiikasta. Kunnanjohtaja johtaa kunnanhallituksen alaisena kunnan hallintoa, taloudenhoitoa ja muuta toimintaa.

Yleishallintoon kuuluvat kunnan hallinto- ja henkilöstöpalvelut, työllisyyspalvelut ja liikennepalvelut. Hallintopalvelut vastaavat kunnan asiakaspalvelusta, tietohallinnosta ja hallintotehtävistä kuten asianhallinnan ja asiakirjahallinnon kokonaisuudesta. Henkilöstöpalvelut koordinoi ja kehittää henkilöstöjohtamista ja -hallintoa esihenkilötyön tukena. Palkanlaskenta on ulkoistettu Monetra Pirkanmaa Oy:lle. Julkiset työvoima- ja yrityspalvelut siirtyvät kuntien järjestämisvastuulle 1.1.2025 alkaen. Vesilahti kuuluu Tampereen seudun työllisyysalueeseen, jonka vastuukunta on Tampereen kaupunki. Liikennepalvelut vastaa kunnan joukko- ja palveluliikenteestä.

Talouspalvelut tuottavat kunnan virallisen talousraportoinnin ja taloustietoa kunnan strategisen johtamisen tueksi. Kunnan kirjanpito on ulkoistettu Monetra Pirkanmaa Oy:lle.

Elinvoimapaalvelut edistävät paikallista elinvoimaa, vastaavat kunnan viestinnästä, markkinoinnista ja panostavat kokonaisvaltaisesti kunnan kehittämiseen. Tavoitteena on uusien yritysten ja asukkaiden hankkiminen kuntaan sekä pitovoiman kehittäminen niin yritysten kuin myös asukkaiden osalta. Markkinoinnin ja viestinnän lähtökohtana on parantaa Vesilahden tunnettavuutta ja ylläpitää kunnan pitovoimaa niin yritysten kuin asukkaiden osalta.

Elinvoimapaalvelut vastaa Tampereen seudun elinkeinoyhteistyöstä palvelusopimuksen mukaisesti. Yritysten suuntaan toteutetaan aktiivista yritysyritysteistyötä, joka edistää Vesilahden yritysmyönteisyyden kehittymistä. Vesilahden maaseutuelinkeinoviranomaistehtävät hoidetaan Lempäälässä.

Kaavoitus vastaa kunnan kaavoituksesta ja maankäytön suunnittelusta.

Toimintaympäristö ja näkemys tulevasta:

Hallintopalvelut

Huhtikuussa 2025 toimitetaan kunta- ja aluevaalit. Hallinnossa aletaan valmistautua kesäkuun alussa tapahtuvaan valtuustokauden vaihtumiseen jo vuoden 2024 lopusta lähtien. Tavoitteena on varmistaa kunnan sujuva päätöksentekoprosessi ja se, että 1.6.2025 aloittavat luottamushenkilöt saavat hyvät edellytykset luottamushenkilönä toimimiselle. Valtuustokauden alettua ryhdytään päivittämään myös kuntastrategiaa. Hallinnossa pyritään varmistamaan ajantasaiset ja laadukkaat digitaaliset palvelut sekä vastaamaan muuttuviin lainsäädännön vaatimuksiin. Tietoturva pysyy keskeisenä huomioon otettavana asiana ja sopimushallinnan käytäntöjen kehittäminen jatkuu. Seudullinen perustietotekniikan kilpailutus jatkuu vuoden 2025 puolelle.

1.1.2025 tapahtuvassa TE-uudistuksessa kunnille siirtyy vastuu työllisyyspalveluiden järjestämisestä ja samalla kuntien vastuu työttömyysetuuksien rahoittamisesta kasvaa. Tampereen seudun työllisyysalueella vastuukuntana toimii Tampereen kaupunki.

Talouspalvelut

Syyskuussa 2024 käynnistetty talouden tasapainotustyö jatkuu vuoden 2025 puolelle ja valmis tasapainotusohjelma pyritään tuomaan päätöksentekoon alkuvuoden 2025 aikana. Tasapainotustyön, kunnan strategisen johtamisen ja päätöksenteon tueksi tuotetaan ajantasaista talousraportointia ja tuotetaan taloustietoa.

Yhteistyössä Monetra Pirkanmaa Oy:n kanssa selvitetään ja otetaan käyttöön työtapoja, joilla voidaan lisätä talouteen liittyvien toimintojen automatisointia ja samalla vähentää manuaalista työtä.

Henkilöstö

Henkilöstöjohtamisen kehittämiseen ja henkilöstön hyvinvointiin panostetaan vuosien 24-25 aikana toteutettavalla henkilöstöohjelma-kärkihankkeella. Henkilöstöohjelma rakennetaan palvelemaan Vesilahden kunnan tarpeita ja sen avulla pyritään edistämään henkilöstön työtyytyväisyyttä, työssä jaksamista ja motivaatiota sekä sitoutuneisuutta.

Vuoden 2025 aikana keskitytään tarkemmin henkilöstöohjelman eri osa-alueiden (laadukas johtaminen, hyvinvoiva henkilöstö, houkutteleva työnantaja) toteutumiseen.

Viestintä

Vesilahden viestintä ja markkinointi ovat jatkaneet vahvaa kehitystään. Visuaalinen ilme on saanut vahvistusta ja näkyy hyvin erilaisissa materiaaleissa läpi organisaation. Verkkosivujen uudistuksen jälkeen sivujen käyttöastetta ja käytettävyyttä seurataan edelleen. Kehittämistoimenpiteitä tehdään sivustolle tarpeen vaatiessa.

Vuoden 2025 aikana jatketaan sisäisen viestinnän kehittämistä. Koko organisaation läpileikkaavat viestinnän pelisäännöt pyritään julkaisemaan heti alkuvuoden aikana. Näiden tarkoituksena on selkeyttää viestinnän sisäisiä prosesseja ja tehdä toimialojen sekä oto- viestijöiden viestinnästä vaivattomampaa. Lisäksi toimialoilta kootaan viestintätiimi, joka kokoontuu kvartaaleittain sisäisten viestintäsuunnitelmien ja -koulutuksien tiimoilta.

Kunta- ja aluevaalit ovat merkittävässä roolissa vuoden 2025 viestinnässä. Kunnallista päätöksentekoa ja tietoa kunnan toiminnasta tuodaan helposti saavutettavalla viestinnällä lähemmäksi kuntalaisia. Päätöksistä ja asioista pyritään tiedottamaan proaktiivisesti. Vuorovaikutusta kunnan ja eri sidosryhmien välillä kehitetään.

Kaavoitus ja maankäyttö

Kunnan tulee kasvattaa maanomistustaan alueellaan, sillä laaja maanomistus helpottaa alueidenkäytön suunnittelua olennaisesti.

Vuoden 2025 aikana kunta päivittää vuonna 2020 laaditun maankäytön strategisen kehityskuvan laatimalla strategisen yleiskaavan, vuosina 2020-2023 laadittuihin taustaselvityksiin tukeutuen sekä vie sen myös päätöksentekoon. Samalla päivitetään myös kunnan maapoliittinen ohjelma ja kaavoitusohjelma. Asiakirjat ovat olennaisia mm. maanhankinnan ja kasvun suunnan ohjaajina.

Vuonna 2025 on tärkeää valmistautua Pirkanmaan vaihemaakuntakaavan päivitystyöhön ja vaikuttaa maakuntaliittoon sekä muihin sidosryhmiin kunnan äänen saamiseksi kuuluviin eri tasoissa seudullisissa ja valtakunnallisissa suunnitelmissa. Lisäksi on kriittistä seurata ja ennakoita Pirkanmaan hyvinvointialueen päätöksiä koskien kunnan vuokrattuja kiinteistöjä. Pirkanmaan hyvinvointialueen ratkaisut vaikuttavat Vesilahden kunnan kaavoituksen suuntaan ja aikataulutukseen.

Kunnan asemakaavavarannon läpikäyminen ajantasaisuuden arviointeineen antaa mahdollisuuden löytää täydennysrakentamisen kohteita nykyisen yhdyskuntarakenteen sisältä. Näin vastattaisiin uusien alueiden hankkimisen ja kaavoittamisen ohella tonttikysyntään kunnan alueella. Olemassa olevien alueiden osalta on syytä laatia korjaussuunnitelma, jonka yhteydessä on tarkasteltava kaavallinen ajantasaisuus. Asemakaava-alueiden yksityisomistuksessa olevat katualueet on syytä hankkia kunnalle mm. saneerauksia ajatellen. Kunnan tulee pyrkiä tehostamaan asemakaavoitettujen alueiden rakentamista kaava-alueiden uudistuotannon lisänä, maapoliittisessa ohjelmassa päätettyjä keinoja käyttäen. Näin voidaan ohjata tonttikysynnän painetta kunnalle edullisesti, olemassaolevan yhdyskuntarakenteen piiriin.

Kunta on osaltaan parantamassa kevyenliikenteen yhteyksiään Lempäälän suuntaan viemällä eteenpäin Vesilahdentien jalkakäytävän ja pyörätien asemakaavaa ja asemakaavanmuutosta sekä varautuu kunnanviraston alueen asemakaavoituksen tarkastelulla kunnan omistaman rakennuskannan käytön ja kustannusten optimointiin Vesilahden kuntastrategian 2022-2025 strategisen hankkeen ”Tilat ja yhteydet” mukaisesti.

Kaavoituksen ja rakennusvalvonnan lainsäädännön uudistumisen seurauksena rakentamisen sääntely pohjautuu kasvavassa määrin kaavoitukseen, jonka pohjalta seuraa kaavojen päivittämistarvetta. Kaavoituksen tietomallimuotoistuminen aiheuttaa tarpeen pitää kaavoituksen osaamistaso ja ohjelmistot ajantasaisina, että kaavatuotanto voidaan pitää katkeamattomana.

Elinvoima

Vuoden 2024 loppupuolella tapahtunut korkotason lasku odotetaan heijastuvan vuonna 2025, positiivisesti rakentamiseen, erityisesti yksityisellä sektorilla. Rakentamisen elpyminen edistää kunnan väestönkasvua, jonka odotetaan palautuvan 1 % tasolle.

Kunnan kasvun ja talouden kannalta on oleellista varmistaa omakotitonttien luovutukset talousarvion tavoitteiden mukaisesti. Vuodelle 2025 on budjetoitu maaomaisuuden myyntiin merkittävästi suurempi summa kuin vuonna 2024, mikä edellyttää onnistunutta markkinointia ja myyntiä, etenkin Metsämantereen alueella. Lisäksi vuodelle 2025 on tulossa myyntiin merkittävä määrä irtotontteja.

Kunnan elinkeinoelämän vahvistaminen on kriittisessä asemassa. Vuonna 2025 kunnassa on käynnissä useita merkittäviä hankkeita, kuten biokaasulaitoksen rakentaminen sekä Metsämantereen ja Kalalahden yritysalueiden kehitys. Näiden lisäksi kunta aikoo uudistaa yritysten ja kunnan välistä CRM-järjestelmää, mikä tuo säästöjä ilman merkittävää heikennystä viestinnässä.

Keskeisiä tavoitteita ovat yritysten toimintaedellytysten parantaminen, erityisesti työpaikkojen lisääminen, sekä asuinalueiden ja matkailun houkuttelevuuden vahvistaminen.

Vuoden 2025 strateginen yleiskaavatyö on myös tärkeää. Strategisen yleiskaavan ja kunnan strategian päivityksien yhteydessä myös laaditaan kunnan elinvoimaohjelma, joka on tarkoitus saada valmiiksi vuoden 2025 aikana. Ohjelma pohjautuu kunnan strategiaan.

Informatiiviset tunnusluvut:

Informatiiviset tunnusluvut	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Maanhankinta, ha	15,3	20	10	5	5
Kunnan asuintonttien luovutus (AP, AR, AK ja AL), kpl	9	10	15	15	15
Kunnan omistamien tonttien kaavavaranto, okt (kpl)	23	Ei määritelty	24	24	26
Kunnan kasvuprosentin mukainen asuintonttien kaavavaranto viidelle vuodelle, okt (kpl)	57	75	75	75	75
Kunnan yritystonttien luovutus, kpl	2	2	1	1	1
vesilahti.fi istunnot	115 000	178 250	120 750	126 800	133 127
Tukea hakeneet maatilat	135	145	135	135	135
Myönnetty tukieurot	2 800 000	3 450 000	2 800 000	2 800 000	2 800 000
Käytössä oleva viljelysmaa (ha) (tukia myönnetty)	5 560	5 330	5 560	5 560	5 560

7.3 Sivistyslautakunta

7.3.1 Opetus- ja varhaiskasvatuspalvelut

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Muutos%	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	541 089	644 454	601 562	-7 %	601 562	601 562
Toimintakulut	-11 055 792	-11 454 919	-11 957 258	-4 %	-12 188 696	-12 424 762
Toimintakate yhteensä	-10 514 703	-10 810 465	-11 355 696	-5%	-11 587 134	-11 823 200

Vastuhenkilö: Sivistysjohtaja

Vastualueen toiminta:

Sivistyspalveluihin kuuluu kaksi vastuualuetta, jotka ovat opetus- ja varhaiskasvatuspalvelut sekä vapaa-ajan palvelut. Opetus- ja varhaiskasvatuspalveluiden hallinto jakautuu sivistyspalveluiden, opetuspalveluiden sekä varhaiskasvatuspalveluiden hallintoon. Sivistys- sekä opetuspalveluiden hallinnosta vastaa sivistysjohtaja ja varhaiskasvatuspalveluiden hallinnosta varhaiskasvatusjohtaja.

Varhaiskasvatuspalveluihin kuuluu varhaiskasvatus päiväkodeissa ja perhepäivähoidossa, yksityinen varhaiskasvatus ja kotihoidontuki. Kunta maksaa lisäksi yksityisen hoidon tukea ja yksityisen hoidon tuen kuntalisää. Varhaiskasvatusta tarjotaan Peiponpellon, Satumetsän ja Peuraniityn päiväkodeissa sekä kunnallisessa ja yksityisessä perhepäivähoidossa. Opetuspalveluissa tarjotaan esi- ja perusopetusta vuosiluokkien 0–6 kouluissa Narvassa ja Ylämäellä sekä vuosiluokkien 0–9 yhtenäiskoulussa Kirkonkylällä.

Muu koulutus sisältää Pirkan opiston kansalaisopistopalvelut, jotka jakautuvat vapaaseen sivistystyöhön, musiikin taiteen perusopetukseen ja muuhun taiteen perusopetukseen. Pirkan Opisto on Vesilahden, Lempäälän, Pirkkalan ja Nokian yhteinen kansalaisopisto, jossa Nokian kaupunki toimii isäntäkuntana. Lisäksi Taito Pirkanmaa ry:n Vesilahden Käsityö- ja muotoilukoulu Näpsä antaa laajan oppimäärän mukaista käsityön taiteen perusopetusta.

Toimintaympäristö ja näkemys tulevast:

Varhaiskasvatustalouden ja -suunnitelman muutokset (mm. asiakasmaksulaki, ilmoitusvelvollisuus, kolmitasoisien tuen järjestäminen, henkilöstömitoitus) ovat tuoneet viime vuosien voimakkaan muuttovoiton ja varhaiskasvatukseen osallistumisasteen kasvun ohella lisähaastetta palvelun toteuttamiselle ja kehittämiselle. Käytännössä sääntelyn kiristyminen, laadun kehittäminen, asiakasmaksujen alentaminen ja palvelutarpeen kasvu näkyvät merkittävinä kuluja kasvuna, mutta samaan aikaan päiväkotien käyttöaste on parantunut ja varhaiskasvatuksen kustannukset laskennallista lasta kohden ovat alentuneet. Vesilahden kunnan varhaiskasvatuksen oppimisympäristöt ovat laadukkaita, palvelun toteuttamiseen on saatu pätevää henkilöstöä ja asiakastyytyväisyys on korkeaa. Näistä kaikista tulee huolehtia myös jatkossa. Varhaiskasvatuksen palvelutarpeen ennakoitua säilyvän lähivuodet nykyisellä tasolla.

Esi- ja perusopetuksessa vuosina 2025–2029 perusopetuksesta poistuvat ikäluokat ovat noin 30 oppilasta esiopetukseen tulevia ikäluokkia suurempia, joten oppilasmäärän pienenemisen jyrkkyyden ratkaisee mahdollinen muuttovoitto. Taloudellisesta näkökulmasta katsottuna tämä johtaa ilman sopeutustoimia oppilaskohtaisten kuluja kasvun. Myös koulujen oppimisympäristöt ovat pääosin kunnossa, mutta vuonna 2025–2027 niiden ylläpitoon ja kunnostukseen on varattu vuosittain investointeihin noin puoli miljoonaa euroa. Hallinnollisesti kehittämisen kohteina vuonna 2025 tulevat olemaan lakimuutosten myötä tuen rakenteet sekä vuosiviikkotuntien lisääminen valtioneuvoston päätöksen mukaisesti. Toiminnallisesti koulujen painopisteenä on kouluun kiinnittymisen tukeminen ja koululäsnäolon lisääminen, jotka

linkittyvät tiiviisti Lapsiystävällinen kunta –toimintamalliin ja Liikkuva hyvän mielen Vesilahti –hankkeeseen.

Tehokkuustunnusluvut

Tehokkuustunnusluvut	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Päiväkotien käyttöaste, vuoden ka.	77 %	80 %	83%	85%	85%
Varhaiskasvatuksen kustannukset laskennallista lasta kohden, €/vuosi (ei sisällä mahdollisia uuden päiväkodin toimintakuluja)	12 132	12 643	13 147	13 200	13 400
Keskimääräinen lapsikohtainen asiakasmaksutulo, €/kk	89,41	100	101	100	100
Perusopetuksen oppilaskohtaiset kustannukset, €/vuosi *	9 887	11 341	12 168	13 100	13 900
Laskennallinen ryhmäkoko**	16,8	17	16,5	16	16

*laskentatapa: toimintakate/oppilasmäärä 1-9

**laskentatapa: oppilasmäärä jaetaan opetukseen käytetyllä opetusresurssilla ja saatu osamäärä kerrotaan opetussuunnitelman tuntijaon mukaisella tuntimäärällä

Informatiiviset tunnusluvut

Informatiiviset tunnusluvut	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Kunnallisessa varhaiskasvatuksessa olevien lasten määrä	237	250	255	250	250
Yksityisessä varhaiskasvatuksessa olevien lasten määrä	10	20	8	8	8
Osallistumisaste varhaiskasvatuspalveluihin	88 %	85 %	91 %	90 %	90 %
Kunnallisen varhaiskasvatuksen osuus palvelutuotannosta	96 %	85 %	95 %	95 %	95 %

Tehostetun ja erityisen tuen päätöksen saaneita lapsia varhaiskasvatuksessa %*	9,3 %		10,5 %		
Iltapäivätoimintaan osallistuvien 1.-2.lk oppilaiden % osuus	56,2 %	57 %	76 %	75 %	75 %
Esiopetuksessa olevien lasten määrä	54	52	45	43	50
Perusopetuksessa olevien lasten määrä	615	597	593	563	538
Tehostetun ja erityisen tuen päätöksen saaneita oppilaita esi- ja perusopetuksessa %*	21,5 %		23,8%		
Käsityö- ja muotoilukoulun tuntimäärä	520	540	520	520	520
Pirkan opiston tuntimäärä	3 250	3 810	3 553	3 500	3 500

*Tuen tarpeita ei ennakoita ja niihin ei aseteta tavoitteita.

7.3.2 Vapaa-ajan palvelut

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Muutos%	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	205 797	162 935	149 474	-8 %	149 474	149 474
Toimintakulut	-977 294	-1 002 012	-1 022 280	-2 %	-1 041 856	-1 061 824
Toimintakate yhteensä	-771 497	-839 077	-872 806	-4 %	-892 382	-912 350

Vastuuhenkilö: Sivistysjohtaja

Vastuualueen toiminta:

Sivistyspalveluihin kuuluu kaksi vastuualuetta, jotka ovat opetus- ja varhaiskasvatuspalvelut sekä vapaa-ajan palvelut. Vesilahden kunnan vapaa-ajan palveluihin kuuluu kunnan tarjoamat kirjasto-, liikunta-, nuoriso- ja kulttuuripalvelut sekä näiden alla tapahtuva järjestöyhteistyö. Myös kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen sekä yhdyspintatyö kunnan sisällä, kuntien välillä, hyvinvointialueen kanssa, Vesilahden yhteisöjen, järjestöjen, seurojen ja kunnan toimielinten kanssa sisältyvät vapaa-ajan vastuualueeseen.

Vapaa-ajan palveluiden keskeisenä tavoitteena on kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen laadukkaiden ja vaikuttavien vapaa-aikatoimintojen sekä kuntalaisten osallistamisen avulla. Vapaa-ajan palveluissa pyritään ennaltaehkäisemään syrjäytymistä sekä häiriö- ja riskikäyttäytymistä. Vapaa-ajan palvelujen tehtävänä on edistää kuntalaisten yhdenvertaisia mahdollisuuksia sivistykseen, kulttuuriin ja liikkumiseen.

Vesilahden kirjasto on yksi Pirkanmaan PIKI-kirjastoista. Kirjastopalvelut edistävät kirjallisuuden, taiteen ja kulttuurin saavutettavuutta sekä elinikäistä oppimista. Kirjasto tarjoaa monipuoliset tilat tapahtumiin, yhteisöllisyyteen ja järjestöyhteistyön toimintaan. Kirjastolla on myös merkittävä rooli kuntalaisten osallisuuden edistämässä. Kulttuuripalveluiden keskeisenä tehtävänä on tukea kuntalaisten kulttuurihyvinvointia.

Liikuntapalvelut tarjoavat kuntalaiselle mahdollisuuden huolehtia omasta hyvinvoinnistaan monipuolisia liikuntalajeja harrastamalla niin omatoimisesti kuin ohjatusti. Nuorisopalvelut tarjoavat nuorille palveluita hyvinvoinnin tueksi ja mielekästä tekemistä sekä tapahtumia vapaa-ajalle. Nuorisopalveluilla on tärkeä rooli lasten ja nuorten osallisuuden edistämässä sekä tarjoamalla vaikuttamisen mahdollisuuksia nuorisovaltuuston toiminnan kautta.

Toimintaympäristö ja näkemys tulevast:

Vapaa-ajan palveluiden merkitys kunnan toteuttamana hyvinvoinnin ja terveyden edistämässä on korostunut hyvinvointialueuudistuksen myötä. Vapaa-ajan palvelut ovat keskeinen toimija kunnan liikkumattomuuden vähentämiseen ja mielenterveyden edistämiseen kohdistuvassa strategisessa kärkihankkeessa, joiden tarve tulee selkeästi esiin kunnan hyvinvointisuunnitelman indikaattoreista ja kouluterveyskyselyn tuloksista.

Vapaa-ajan palvelut ovat onnistuneet hyvin hankehauissa, joiden turvin pystytään toteuttamaan monia ”ylimääräisiä” palveluita. Tilanne on sinänsä myönteinen, mutta toimintojen hankevetoinen rahoitus sitoo resursseja hankehallintoon ja vaikeuttaa suunnitelmallista ja pitkäjänteistä palveluiden kehittämistä. Orpon hallitusohjelma leikkaa opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan valtionavustuksia 125M€ vuoteen 2027 mennessä, joten hankerahoitus tulee vähenemään lähivuosina.

Tehokkuustunnusluvut

Tehokkuustunnusluvut	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Kirjaston toimintakulut € / asukas	74,08	80,00	77,00	77,00	77,00
Kokonaiskulut € / kirjaston laina	4,32	4,00	4,30	4,00	4,00
Liikuntapalveluiden toimintakulut € / asukas	46,01	42,69	52,42	53,23	54,06

Nuorisopalveluiden toimintakulut € / asukas	81,16	73,16	72,66	73,86	75,01
Kulttuuripalveluiden toimintakulut € / asukas	6,29	5,61	6,77	6,83	6,89

Informatiiviset tunnusluvut

Informatiiviset tunnusluvut	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Kirjaston kokonaislainaus / asukas	17,18	17,00	17,70	18,00	18,00
Aineistohankinnat € / asukas	8,59	8,89	8,88	8,50	8,50
Kirjaston fyysiset käynnit / asukas	7,31	12,00	8,5	9,0	10,0
Nuorisotilan käynnit / alle 29-vuotias	7,47	7,00	7,00	7,00	7,00
Liikunta-avustukset € / asukas	2,98	2,75	2,66	2,65	2,64
Nuorisoavustukset € / asukas	1,05	0,7	0,7	0,7	0,7
Kulttuuriavustukset € / asukas	2,68	2,75	2,66	2,65	2,64

7.4 Tekninen lautakunta

7.4.1 Tekniset palvelut

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Muutos%	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	3 817 988	3 919 429	3 992 141	2 %	3 108 068	3 108 068
Toimintakulut	-3 111 789	-3 014 583	-3 057 757	-1 %	-2 865 614	-2 922 625
Toimintakate yhteensä	706 200	904 846	934 384	3 %	242 454	185 443

Vastuhenkilö: Tekninen palvelupäällikkö

Vastuualueen toiminta:

Tekniset palvelut ylläpitävät, kehittävät ja vahvistavat Vesilahden ympäristöä edistään kuntalaisten hyvinvointia ja turvallisuutta. Teknisen palvelut koostuvat teknisestä hallinnosta, kiinteistöpalveluista, liikenneväylistä ja yleisistä alueista sekä tukipalveluista.

Kiinteistöpalveluihin kuuluu Vesilahden kunnan omistamien kiinteistöjen ylläpito, korjaukset ja tekninen kunnossapito. Pyrkimyksenä on kiinteistöjen arvon säilyttäminen ja turvallisen toimintaympäristön takaaminen kiinteistöjen käyttäjille.

Liikenneväylät ja yleiset alueet pitävät sisällään kaavateiden, kevyenliikenteenväylien, katuvalojen, yleisten alueiden, uima- ja venerantojen, leikkikenttien, ulkoliikuntapaikkojen ja viheralueiden suunnittelun, ylläpidon, kunnossapidon ja rakennuttamisen. Teknisen palvelun tavoitteet perustuvat kuntastrategiaan ja MAL- sopimukseen. Teknisen palvelun tavoitteita ohjaavat myös Tampereen kaupunkiseudun kävelyn- ja pyöräilyn kehittämissuunnitelma, rakennesuunnitelma, liikennejärjestelmäsuunnitelma, ilmastostrategia sekä kets- ja hinku-sopimukset.

Tukipalvelut tuottavat ruoka-, siivous- ja kuljetuspalvelut kunnan eri hallinnonaloille, henkilöstölle ja muille asiakkaille. Vuonna 2023 tukipalvelut eivät valmista enää ruokaa omana toimintana, vaan kunta ostaa ruoan Pirkanmaan Voimia Oy:ltä.

Toimintaympäristö ja näkemys tulevasta:

Tulevina vuosina kiinteistöjen korjausvelkaa pyritään vähentämään suunnitelmallisilla investoinneilla ja korjauksilla. Lisäksi kiinteistöjen ja katuvalojen osalta pyritään energiaa säästäviin investointeihin ja toimenpiteisiin. Kiinteistöjen osalta selvitetään vaihtoehtoisia lämmitysmuotoja ja aurinkoenergian käyttöönoton mahdollisuuksia. Tulevien vuosien suunnittelun tueksi kunnassa on alkuvuodesta 2024 hyväksytty kiinteistöstrategia, joka tulee jatkossa ohjaamaan kiinteistöjen kunnossapitoa sekä tulevia saneeraustoimenpiteitä.

Panostukset kävelyn- ja pyöräilyn kehittämiseen jatkuvat, kunta ja ELY-keskus suunnittelevat yhteistyössä mt301 viereen kevyenliikenteen väylää Lempäälän ja Vesilahden välille. Lisäksi seudullisia kävelyn ja pyöräilyn toimenpiteitä viedään kunnissa eteenpäin yhdessä kaupunkiseudun kanssa.

Liikenneväylien suunnitelmallista kunnossapitoa ja uusien alueiden teiden saattamista päällysteisiksi jatketaan tulevina vuosina. Lisäksi vanhojen teiden peruskorjauksia tulee olemaan tulevina vuosina reilusti.

Hyvinvointialueelle vuokrattujen tilojen kohtalo vuokrasopimuksen päätyttyä aiheuttaa suuria epävarmuustekijöitä talouteen koko kunnan tasolla.

Informatiiviset tunnusluvut:

Informatiiviset tunnusluvut	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Kaavatiet (km)	37,58	41,57	42,5	43,5	45
Kevyenliikenteenväylät (km)	10,55	10,95	11,5	11,5	13
Kiinteistöjen määrä (kpl)	25	24	24	23	22
Leikkikentät, uima- ja venerannat ja ulkoliikuntapaikat (kpl)	21	22	23	24	25
Energiatehokkuutta parantavien hankkeiden määrä	1	3	1	2	2

7.4.2 Vesi- ja viemärilaitos

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Muutos%	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	162 291	225 000	340 000	51 %	340 000	340 000
Toimintakulut	-26 592	-15 258	-25 035	-64 %	-25 536	-26 047
Toimintakate yhteensä	135 699	209 742	314 965	314 965	314 464	313 953
Poistot ja arvonalentumiset	-187 902	-259 696	-224 845	-224 845	-224 845	-224 845
Tilikauden tulos	-52 203	-49 954	90 120	90 120	89 619	89 108

Vastuhenkilö: Tekninen palvelupäällikkö

Vastualueen toiminta:

Vesilahden vesi- ja viemärlaitoksen operoinnista on sovittu yhdessä Lempäälän veden kanssa. Vesilahden kunnanvaltuusto on hyväksynyt 26.3.2018 vesihuoltolaitosta koskevan operointisopimuksen sopeutumiskauden ajaksi. Operointisopimuksen mukaan vesi- ja viemärihuoltolaitoksen toiminnasta vastaa Lempäälän Vesi Oy. Lempäälän vesi vastaa Vesilahden vesihuoltolaitoksen vesi- ja viemärlaitoksen toiminta-alueella laatuvaatimukset täyttävän käyttöveden määrällisestä saatavuudesta ja huolehtii viemäriverisien poisjohtamisesta ja asianmukaisesta käsittelystä kustannuksineen. Vesilahti vastaa uusien kaava-alueiden

vesihuoltolinjojen suunnittelusta ja rakennuttamisesta. Lisäksi Vesilahti vastaa verkoston ja kiinteän omaisuuden kunnosta saneeraussuunnitelman mukaisesti.

Toimintaympäristö ja näkemys tulevasta:

Lempäälän vesi hoitaa Vesilahden vesi- ja viemärlaitoksen operoinnin ja toiminnan päätavoitteet tulevat lainsäädännöstä. Lain mukaan tavoitteena on turvata sellainen vesihuolto, että kohtuullisin kustannuksin on saatavissa riittävästi terveydellisesti ja muutoinkin moitteetonta talousvettä sekä terveyden- ja ympäristönsuojelun kannalta asianmukainen viemärointi. Valtakunnallisesta tilanteesta johtuen vesihuoltolaitoksilla maksujen nostamiseen on painetta nousseiden sähkö-, materiaali- ja kemikaalikulujen vuoksi. Taloudelliset haasteet tulee huomioida myös Vesilahden vesilaitoksen näkökulmasta.

Operointisopimuksella on sovittu, että vesilaitoksen perus- ja käyttömaksut määräytyvät jatkossa yhteisesti sovittavalla kertoimella Lempäälän vastaavista maksuista. Vuoden 2024 aikana on laadittu vesihuoltolaitoksen talousmalli, jonka pohjalta on valmisteltu sopimusliite, jossa määritellään perus- ja käyttömaksujen korotukset vuosille 2025-2028. Vuodesta 2029 maksujen on tarkoitus määräytyä yhteisesti sovittavilla kertoimilla.

Informatiiviset tunnusluvut, vesihuoltolaitos:

Informatiiviset tunnusluvut	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Putkistomäärät (km)	77,9	79,0	80	81	83
Putkirikot (kpl)	2	0	0	0	0
Saneerattu putkisto (m)	0	50	50	50	50
Hukkavesi %	9,2	6	5	5	5
Liittyneiden kiinteistöjen määrä	1086	1100	1120	1140	1160

Informatiiviset tunnusluvut, viemärlaitos

Informatiiviset tunnusluvut	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Putkistomäärät (km)	81,8	88,0	89	90	92
Putkirikot (kpl)	1	0	0	0	0
Saneerattu putkisto (m)	30	50	50	50	50
Hukkavesi %	32,6	31	29	27	25

Jätevedenpumppaamoiden määrä	39	40	40	40	40
Liittyneiden kiinteistöjen määrä	1012	1000	1040	1060	1080

7.5 Rakennus- ja ympäristölautakunta

7.5.1 Rakennusvalvonta, yksityistiet ja ympäristönsuojelu

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Muutos%	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	78 251	103 172	106 952	4 %	106 952	106 952
Toimintakulut	-425 151	-426 577	-402 581	6 %	-409 068	-415 685
Toimintakate yhteensä	-346 900	-323 405	-295 629	9 %	-302 116	-308 733

Vastuhenkilö: Tekninen palvelupäällikkö

Vastuualueen toiminta:

Rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu hoitavat toimialueeseensa kuuluvia lakisääteisiä viranomaistehtäviä. Lisäksi toimintaympäristöön kuuluu yksityistie- ja silta-avustukset. Rakennusvalvonta- ja ympäristönsuojeluviranomaisena kunnassa toimii rakennus- ja ympäristölautakunta.

Rakennusvalvonnan tavoitteina on edistää kestävä, terveellistä ja turvallista rakentamista mahdollistamalla rakennusten elinkaaren aikaisia energiankäyttöraatkaisuja, ohjeistaa parempaan kosteudenhallintaan ja luoda mahdollisimman laaja rajapinta hankkeeseen ryhtyvien ohjaukseen. Yksityistielaissa kunnalle määrättyjä tehtäviä hoitaa rakennusvalvonta yhdessä rakennus- ja ympäristölautakunnan kanssa.

Rakennusvalvonnan toiminta painottuu erityisesti ennakkoneuvontaan lupamenettelyn ja suunnittelun alkuvaiheessa (kaavat, rakennustapaohjeet) sekä suunnittelun (suunnitelmat, asiakirjat, lausunnot) ja valvonnan (työnjohdon pätevyysvaatimukset) laadun varmistamiseen.

Ympäristönsuojelun tavoitteena on edistää kestävästi kehittyvää, terveellistä, viihtyisää sekä luontosuhteiltaan monimuotoista luonnonympäristöä panostamalla lupa- ja valvontatehtäviin sekä toteuttamalla pitkän aikavälin ympäristönsuojelun edistämissuunnitelmaa. Ympäristönsuojelun viranhaltijatehtäviä hoitaa ympäristötarkastaja.

Toimintaympäristö ja näkemys tulevasta:

Uusi rakentamislaki on astumassa voimaan 1.1.2025, mutta rakentamislakiin ehdotettu korjaussarja on edelleen lausuntokierroksella. Lakia täydentävien asetusten valmistelu etenee vasta korjaussarjan hyväksymisen jälkeen. Uusi lainsäädäntö velvoittaa kuntaa uudistamaan rakennusjärjestyksen, hallintosäännön ja rakennusvalvonnan taksan, mutta päivittämistä ei voida viedä eteenpäin, ennen kuin lain lopullinen muoto on selvillä.

Uuden rakentamislain tuomat muutokset vaikuttavat toimintaympäristöön ja toimintaan. Muuttuvat rakennuslupamuodot, tietomallipohjainen rakennuslupa ja suunnittelijoiden sekä työnjohtotehtävistä vastaavien muutokset lisäävät rakennusvalvontaan kohdistuvia neuvontapyyntöjä. Tietomallipohjaisen rakennusluvan käsittely edellyttää hankkimaan riittävät ohjelmistot sekä laitteet. Lisäksi Rakennetun ympäristön tietojärjestelmä RYHTI velvoittaa kuntien rakennusvalvonnat toimittamaan rakentamiseen liittyvät lupatiedot valtakunnalliseen järjestelmään kansallisesti yhtenäisessä muodossa. Tämä lisää tarvetta henkilöstön koulutukseen ja ohjelmistohankintoihin. Muutosten toteuttaminen tiukassa aikataulussa rakennusvalvonnan päivittäisen työn ohella ja nykyisillä resursseilla on haastavaa.

Vaikka ilmastosuunnitelman laadinta ei ole enää lakisääteisesti sitova toimenpide, Vesilahden jo olemassa olevan ilmastotiekartan päivittämiseen on varauduttava tulevaisuudessa. Kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisen lisäksi tulevaisuudessa on entistä tärkeämpää ilmastomuutoksen vaikutuksiin sopeutuminen sekä luonnon monimuotoisuuden turvaaminen. Lisäksi vihreä siirtymä ja kiertotalouden lisääntyminen tuo muutoksia toimintaympäristöön, mikä osaltaan vaatii lupakäsittelijän perehtyneisyyttä ja kouluttautumista etenkin lainsäädäntöön liittyen.

Informatiiviset tunnusluvut:

Informatiiviset tunnusluvut	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Rakennusvalvonta					
Rakentamisluvat	*	*	50	50	50
Maisematyöluvut	11	*	15	15	15
Jatkoajat	12	30	30	30	30
Lupaehdokatselmukset / muut katselmukset (lupavapaat, luvattomat)	224*	300*	150/50	150/50	150/50
Poikkeamislupahakemukset	*	*	10	10	10
Sijoittamisluvat	*	*	5	5	5
Käyttöön otetut asunnot	30	10	15	15	15

Kunnossapitoavustusta saavat tiekunnat	95	105	63	60	60
Ympäristönsuojelu					
Lausunnot	32	40	30	30	30
Ympäristö- ja maan- aineslupapäätösten määrä vuodessa	1	1	1	1	1
Vesihuollon toiminta- alueiden jälkiliittyneiden määrä	*	*	2	2	2
Valvontaohjelman mukaisten tarkastusten määrä	*	*	15	15	15

* Informatiivisten tunnuslukujen mittarit muuttuneet uuden rakentamislain myötä

8 Investointiosa

8.1 Investointisuunnitelma

Investoinnit, eur	Kustannusarvio	TP 2023	MTA 2024*	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Muut pitkävaikutteiset menot						
eVaka-järjestelmä	-80 000	- 5660	-35 000	-	-	-
Muut pitkävaikutteiset menot		-5 660	-35 000	0	0	0
Maa- ja vesialueet						
Maa-alueiden hankinnat	-	-1 055 944	-750 000	-650 000	-300 000	-300 000
Maa-alueiden myynnit	-	27 976	-	-	-	-
Maa- ja vesialueet yhteensä	-	-1 027 968	-750 000	-650 000	-300 000	-300 000

Investoinnit, eur	Kustannusarvio	TP 2023	MTA 2024*	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Kiinteistöhankeet						
Kiinteistöjen saneeraushankkeet		-392 854	-600 000	-600 000	-600 000	-600 000
Uusi päiväkot	-2 600 000	-17 875	-200 000	-	-	-1 200 000
Torin rakennukset	-250 000	-206 314	-	-	-	-
Kiinteistöhankeet yhteensä		-617 045	-800 000	-600 000	-600 000	-1 800 000

Investoinnit, eur	Kustannusarvio	TP 2023	MTA 2024*	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Kaavateiden rakentamiskohteet						
Kaavateiden päällystäminen	-	-90 097	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
Metsämantereen alue	-1 600 000	-762 837	-800 000	-	-	-
Tievalaistus	-750 000	-157 504	-250 000	-150 000	-50 000	-
Ämmänhaudanmäki/kaavatiet	-	-77 400	-100 000	-	-	-
Uusien kaavateiden rakentaminen	-	-317 226	-15 000	-845 000	-1 110 000	-630 000
Kaavateiden saneeraushankkeet	-	0	-200 000	-200 000	-100 000	-100 000
Liikennemerkkiuudistus	-	0	-20 000	-15 000	-10 000	0
Kunnan maksuosuus kevyenliikenteenväylästä Lempäälään	-1 200 000 (kunnan osuus)	-76 842	-50 000	-30 000	-	-500 000
Kaavateiden rakentamiskohteet yhteensä		-1 481 905	-1 535 000	-1 340 000	-1 370 000	-1 330 000

Investoinnit, eur	Kustannusarvio	TP 2023	MTA 2024*	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Puistot, leikkikentät ja muut yleiset alueet						
Leikki- ja liikuntapaikkojen investoinnit		-20 881	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
Sähköautojen latauspisteet	-60 000	-8 875	-30 000	-15 000	-	-
Ympäristön viihtyvyyden parantaminen	-	-17 950	-50 000	-50 000	-30 000	-30 000
Kuituverkko	-497 500	-250 000	-123 750	-123 750	-	-
Lammasniemen uusi venelaituri	-	-	-30 000	-	-30 000	-
Lammasniemen virkistysalue	-300 000	-	-	-	-150 000	-150 000
Haettu hankeavustus	200 000				100 000	100 000
Klaus Kurjen tien opastuksen uusiminen	-	-	-30 000	-	-	-
Puistot, leikkikentät ja muut yleiset alueet yhteensä		-297 706	-363 750	-288 750	-210 000	-180 000

Investoinnit, eur	Kustannusarvio	TP 2023	MTA 2024*	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Vesi- ja viemärlaitos						
Viemäriverkoston saneeraus	-	-281 511	-150 000	-100 000	-75 000	-50 000
Vesijohtoverkoston saneeraus	-	-91 469	-170 000	-95 000	-50 000	-25 000
Muut/kunnallistekniikka	-	-5 133	-30 000	-	-	-
Siirtoviemäri	-674 050	-122 979	-80 000	-61 000	-50 000	-30 500
Uusien kaava-alueiden rakentaminen	-	-41 310	-15 000	-375 000	-480 000	-600 000
Metsämantereen alue	-500 000	-312 374	-187 626	-	-	-
Vesi- ja viemärlaitos yhteensä		-853 777	-632 626	-631 000	-655 000	-705 500
Kiinteät rakenteet ja laitteet yhteensä		-2 633 388	-2 531 376	-2 259 750	-2 235 000	-2 215 500

Investoinnit, eur	Kustannusarvio	TP 2023	MTA 2024*	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Koneet ja kalusto/tekniset palvelut						
Kalustohankinnat	-	-63 259	-70 000	-30 000	-30 000	-30 000
Koneet ja kalusto/tekniset palvelut yhteensä	-	-63 259	-70 000	-30 000	-30 000	-30 000
Koneet ja kalusto/hallintopalvelut						
Messuosasto	-50 000	-	-	-50 000	-	-
Koneet ja kalusto/hallintopalvelut yhteensä	-50 000	-	-	-50 000	-	-
Investointimenot	-	-4 395 705	-4 186 376	-3 589 750	-3 265 000	-4 445 500
Investointitulot	-	27 976	0	0	100 000	100 000
Investoinnit yhteensä, netto	-	-4 367 729	-4 186 376	-3 589 750	-3 165 000	-4 345 500

*MTA 2024 -sarakeessa on huomioitu kunnanvaltuuston 11.12.2023 §44 hyväksymä talousarvio ja kunnanvaltuuston 16.9.2024 §37 hyväksymät investointien talousarviomuutokset.

8.2 Investointien sitovuustasot

Investointien sitovuustasot ovat seuraavat:

Investointiosa	TA 2025
Muut pitkävaikutteiset menot yhteensä	0
Osakkeet yhteensä	0
Maa- ja vesialueet yhteensä	-650 000
Kiinteistöhankeet yhteensä	-600 000
Kaavatiet yhteensä	-1 340 000
Puistot, leikkikentät ja muut yleiset alueet yhteensä	-288 750
Vesi- ja viemärilaitos yhteensä	-631 000
Koneet ja kalusto/tekniset palvelut yhteensä	-30 000
Koneet ja kalusto/ hallintopalvelut yhteensä	-50 000
Yhteensä	-3 589 750

8.3 Investoinnit 2025, perustelut

Kiinteistöhankeet:

Kiinteistöjen saneeraushankkeet: Kunnan omistamien kiinteistöjen kunnostus- ja saneeraushankkeet, jotka perustuvat kunnan kiinteistöstrategiaan sekä pitkän tähtäimen suunnitelmiin. Suurimpana yksittäisenä hankkeena Yhtenäiskoulun 1991- rakennetun osan remontti, joka on jaksotettu useammalle vuodelle.

Kaavateiden rakentamiskohteet:

Kaavateiden päällystäminen: Vuosittainen kaavateiden päällysteiden uusiminen ja asemakaava-alueiden teiden päällystäminen päällystysuunnitelman mukaisesti.

Tievalaistus: Tievalaistuksen uusiminen led-valaisimiksi valaisinkohtaisilla ohjaimilla. Urakassa uusitaan Vesilahden kaikki katuvalot vuosien 2023–2026 aikana.

Uusien kaavateiden rakentaminen: Vuodelle 2025 on varattu määrärahat Suomelan ja Järvenrannan asemakaava-alueiden rakentamiseen. Suomelan ja Järvenrannan asemakaava-alueiden kaavateiden rakentamisen kustannusarvio on 1,6 miljoonaa euroa. Lisäksi vuodelle 2025 on varattu määrärahat Rimmintien asuinalueen infrasuunnitteluun sekä Jyskäntien AR-tontin kaavatien rakentamiseen.

Kaavateiden saneeraushankkeet: Määrärahat vanhojen kaavateiden saneerauksiin. Kohteet tarkentuvat vuoden 2024 aikana laadittavassa infrakohteiden perusparannussuunnitelmassa.

Liikennemerkkiuudistus: Liikennemerkkiuudistuksesta on säädetty tieliikennelaissa 2020. Lain mukaan uusien merkkien siirtymäaika on kymmenen vuotta, mutta suuri osa liikennemerkeistä on erittäin huonokuntoisia ja uusiminen jaksotetaan vuosille 2024-2026.

Kevyenliikenteenväylä Lempäälään: MAL-rahoituksen mukainen kevyenliikenteen väylän suunnittelu Vesilahti-Lempäälä välille. Suunnittelu aloitettu vuonna 2023 ja jatkuu myös vuoden 2025 aikana.

Puistot, leikkikentät ja muut yleiset alueet:

Leikki- ja liikuntapaikkojen investoinnit: Uusien asemakaava-alueiden leikkikenttien rakentaminen ja olemassa olevien liikuntapaikkojen kunnostus.

Sähköautojen latauspisteet: Laki 733/2020 §7, yli 20 pysäköintipaikan kiinteistöt varustettava latauspisteellä vuoden 2024 loppuun mennessä. Viimeistelytyötä tehdään myös vuonna 2025.

Ympäristön viihtyvyyden parantaminen: Viher-suunnitelman mukaisten toimien jatkaminen ja uusien viheralueiden perustaminen sekä olemassa olevien kunnostaminen.

Kuituverkko: Kunnan maksuosuus koko kunnan kattavasta kuituverkon rakentamisesta. Jatkuva investointi vuosille 2023-2025.

Vesi- ja viemärilaitos:

Viemäriverkoston saneeraus: Vuotovesiselvityksen mukaiset viemäriverkoston saneeraustoimenpiteet ja jätevesipumppaamoiden saneeraukset.

Vesijohtoverkoston saneeraus: Vesihuoltoverkoston saneeraus erillisen suunnitelman mukaisesti sekä paineenkorotusaseman rakentaminen Suomelan alueelle.

Siirtoviemäri: Vesilahden osuus keskuspuhdistamon siirtoviemäristä.

Uusien kaava-alueiden rakentaminen: Vuodelle 2025 varattu määrärahat Suomelan ja Järvenrannan asemakaava-alueiden rakentamiseen.

Koneet ja kalusto :

Kaluston päivittäminen / tekniset palvelut: Teknisten palveluiden kaluston päivittämiseen varattu määräraha.

Kaluston päivittäminen / hallintopalvelut: Siirrettävän messuosaston hankinta, jonka tarkoituksena on tehostaa ja yhtenäistää kunnan osallistumista erilaisiin messuihin ja tapahtumiin.

9 Rahoituslaskelma

	TP 2023	MTA 2024*	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate (+/-)	1 937 107	1 174 772	914 548	553 880	694 138
Tulorahoituksen korjauserät (+/-)	-46 291	-180 000	-350 000	-180 000	-180 000
Toiminnan rahavirta	1 890 815	994 772	564 548	373 880	514 138
Investointien rahavirta					
Investointimenot (-)	-4 395 705	-4 186 376	-3 589 750	-3 265 000	-4 445 500
Rahoitusosuudet	0	0	0	100 000	100 000
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot (+)	40 853	180 000	350 000	180 000	180 000
Investointien rahavirta	-4 354 852	-4 006 376	-3 239 750	-2 985 000	-4 165 500
Toiminnan ja investointien rahavirta	-2 464 037	-3 011 604	-2 675 202	-2 611 120	-3 651 362
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset (+/-)	0	0	0	0	0
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys (+)	3 500 000	3 000 000	5 600 000	4 500 000	5 000 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys (-)	-1 136 666	-1 336 666	-3 736 666	-2 163 333	-2 496 666
Lyhytaikaisten lainojen muutos (+/-)	0	0	0	0	500 000
Muut maksuvalmiuden muutokset (+/-)	-469 521	0	0	0	0
Rahoituksen rahavirta	1 893 813	1 663 334	1 863 334	2 336 667	3 003 334
Rahavarojen muutos	-570 224	-1 348 270	-811 868	-274 453	-648 028
Rahavarat 31.12.	3 115 382	1 767 112	955 244	680 771	32 743
Rahavarat 1.1.	3 684 606	3 115 382	1 767 112	955 244	680 771

*MTA 2024 -sarakkeessa on huomioitu kunnanvaltuuston 11.12.2023 §44 hyväksymä talousarvio ja kunnanvaltuuston 16.9.2024 §38 hyväksymät pitkäaikaisten lainojen lisäysten ja vähennysten muutokset.

Rahoituslaskelman sitovat erät ovat antolainaus, pitkäaikaisten lainojen lisäys ja pitkäaikaisten lainojen vähennys.

Lyhytaikaisten lainojen muutosta ei esitetä sitovana eränä, koska lyhytaikaisen lainan tarkoitus on mahdollistaa joustava lainanotto, jos kunnan kassatilanne on heikko.

10 Talousarvion yhdistelmä

TA 2025		TA 2025	
Käyttötalousosa		Tuloslaskelmaosa	
Tarkastuslautakunta		Verotulot	12 165 540
Tarkastuslautakunta	-19 512	Valtionosuudet	3 155 697
Kunnanhallitus		Rahoitustuotot ja -kulut	-299 000
Hallintopalvelut	-2 813 394	Satunnaiset erät	0
Sivistyslautakunta		Tilinpäätössiirrot	0
Opetus- ja varhaiskasvatuspalvelut	-11 355 696		
Vapaa-ajan palvelut	-872 806		
Tekninen lautakunta		Investointiosa	
Tekniset palvelut	934 384	Muut pitkävaikutteiset menot yhteensä	0
Vesi- ja viemärlaitos (tulos)	90 120	Osakkeet yhteensä	0
Rakennus- ja ympäristölautakunta		Maa- ja vesialueet yhteensä	-650 000
Rakennusvalvonta, yksityistiet ja ympäristönsuojelu	295 629	Kiinteistöhankeet yhteensä	-600 000
		Kaavateiden rakentamiskohteet yhteensä	-1 340 000
Rahoitusosa		Puistot, leikkikentät ja yleiset alueet yhteensä	-288 750
Antolainauksen muutos	0	Vesi- ja viemärlaitos yhteensä	-631 000
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	5 600 000	Koneet ja kalusto/tekniset palvelut yhteensä	-50 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 736 666	Koneet ja kalusto/hallintopalvelut yhteensä	-30 000

vesilahti

Vesilahden kunta
Lindinkuja 1
37470 Vesilahti

03 5652 7500

www.vesilahti.fi